

LOT 11.Modulul 3. GESTIUNEA FINANCIARĂ A ÎNTREPRINDERII

Agenda cursului de instruire:

Subiecte spre discuție:

- ▶ **1. Management-management financiar-contabilitate: aspecte definitorii;**
- ▶ 1.1.Scopul și obiectivele managementului financiar;
- ▶ 1.2.Responsabilitățile manageriale privind managementul financiar al companiei;
- ▶ 1.3.Procese financiare la nivelul companiilor;
- ▶ 1.4.Bugetul de venituri și cheltuieli;

Agenda cursului de instruire:

Subiecte spre discuție:

- ▶ **2. Tipuri și categorii de cheltuieli;**
- ▶ 2.1. Metode de estimare a cheltuielilor;
- ▶ 2.2. Calculul pragului de rentabilitate;
- ▶ 2.3. Calculul adaosului comercial;
- ▶ 2.4. Estimarea veniturilor;
- ▶ 2.5. Proiectarea bugetului întreprinderii – modele financiare

Agenda cursului de instruire:

Subiecte spre discuție:

- ▶ **3. Analiza cost-beneficiu a investițiilor:**
- ▶ 3.1. Analiza financiară a proiectelor de investiții a unei companii;
- ▶ 3.2. Instrumente de analiză cost-beneficiu: perioada de recuperare, valoarea prezentă netă, pragul de rentabilitate al investiției;
- ▶ 3.3. Analiza de risc a investiției și utilizarea modelelor financiare pentru luarea deciziilor financiare.

Agenda cursului de instruire:

Subiecte spre discuție:

- ▶ **4. Analiza performanței financiare a companiei:** 4.1. Instrumente financiare pe înțelesul managerilor non-finanțiști (fluxul de numerar, contul de profit și pierderi, bilanțul contabil);
- ▶ 4.2. Analiza și interpretarea datelor financiare;
- ▶ 4.3. Analiza profitabilității, solvabilității și lichidității;
- ▶ 4.4. Decizii financiare manageriale.

1. Management-management financiar- contabilitate: aspecte definitorii

Managementul financiar

- ▶ o ramură a managementului general al unei întreprinderi având misiunea de a se asigura că întreprinderea va beneficia de resursele financiare necesare activității și atingerii scopurilor propuse.
- ▶ De asemenea, această ramură a managementului are răspunderea repartizării acestor resurse din punct de vedere strategic în ariile de activitate ale unei entități și veghează la îndeplinirea obiectivelor de performanță și eficiență.

Managementul financiar

► o activitate de planificare, accesare, conservare și contribuție la sporirea patrimoniului și a resurselor financiare ale entităților economice, aducând beneficii în cadrul creșterii competitivității pe piață prin oferirea de produse și servicii la prețuri mai bune, asigurarea oportunității unor salarii mai mari pentru angajați și realizarea unui profit convenabil care să justifice efortul investițional al acționariatului.

Funcțiile managementului financiar:

Funcții

de bază, care sunt
caracteristice oricărui
tip de management;

specifice - caracteristice
managementului
financiar ca domeniu
distinct al gestiunii
întreprinderii

Funcții de bază

- a) planificarea, previziunea, organizarea, coordonarea și controlul activității entității prin prisma criteriilor și mijloacelor specifice finanțelor;*
- b) fundamentarea și adoptarea deciziilor financiare, legate de realizarea obiectivelor propuse, luând în considerare criteriile de eficiență și risc*

Funcțiile specifice

gestiunea activelor curente și celor pe termen lung, precum și optimizarea structurii lor;

gestiunea capitalului propriu și a celui împrumutat și optimizarea structurii acestuia;

gestiunea investițiilor (reale și financiare);

gestiunea fluxurilor de numerar (bănești);

gestiunea riscurilor financiare și a situațiilor de criză financiară (faliment).

Atribuțiile managementului financiar:

- ❑ *evaluarea* eforturilor financiare ale tuturor acțiunilor care urmează a fi întreprinse într-
perioadă dată;
- ❑ *asigurarea* la momentul oportun a capitalului
necesar, la un cost cât mai mic posibil;
- ❑ *urmărirea* modului de utilizare a capitalului în
vederea asigurării unei utilizări eficiente a
tuturor fondurilor atrase în circuitele financiare;

Atribuțiile managementului financiar:

- ❑ asigurarea și menținerea echilibrului financiar pe termen scurt și pe termen lung în concordanță cu necesitățile entității ;
- ❑ urmărirea obținerii rezultatului financiar scontat și repartizarea acestuia pe destinații ș.a.

**Managementul financiar este responsabil
de politica întreprinderii în 3 domenii:**

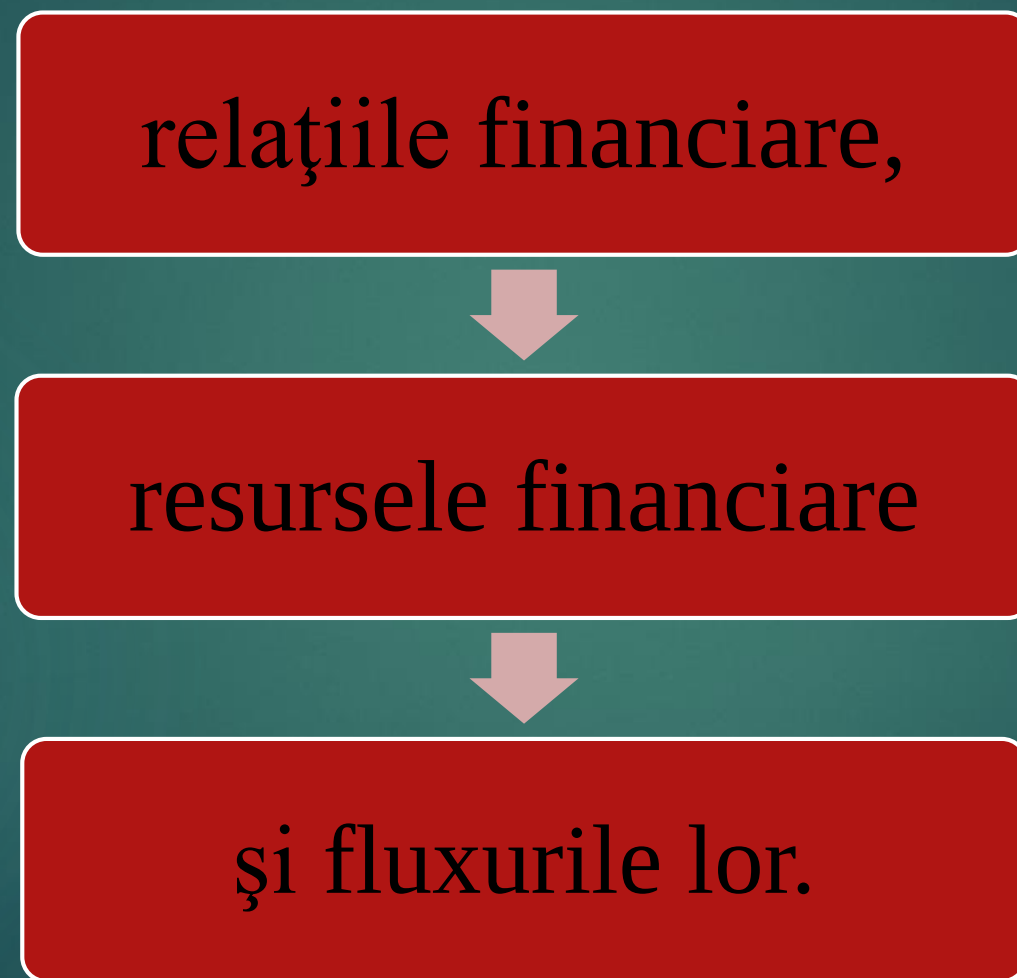

Rolul managementului financiar

- ▶ este de a crea un cadru de acțiune favorabil, în care urmează să se stabilească conexiunile dintre obiectivele financiare ale entității, valoarea de piață a acesteia, mijloacele și instrumentarul utilizat pentru măsurarea performanțelor financiare.

Obiectul managementului financiar:

Relatiile financiare pot apărea cu diverși subiecți și anume:

Cu statul

- bugete de toate nivelele și fonduri extrabugetare) privind achitarea diferitor taxe, impozite, plăți obligatorii, primirea subvențiilor, ajutoarelor din partea organelor statale etc

Cu
instituțiile
financiare

- organizații de împrumut, ș.a.) referitor la contractarea și achitarea creditelor, împrumuturilor, depozite bancare, achitarea dobânzilor etc.

Cu
companiile
de asigurări

- la achitarea primelor de asigurare și la recuperarea despăgubirilor etc.

Relatiile financiare pot apărea cu diverși subiecți și anume:

Cu bursele
de valori,
fonduri de
investiții

- operații de plasare a valorilor mobiliare, formarea portofoliului investițional etc.

Cu furnizori,
antreprenori,
clienți

- privind procurarea, vânzarea de active în credit, încasarea/plata penalităților, sancțiunilor, transferuri bănești, etc.

Cu
personalul

- remunerarea muncii, defalcări în diverse fonduri din numele salariaților, acordarea de avansuri, etc.

În cadrul relațiilor financiare se particularizează

trei categorii de relații:

- *relații* care exprimă un transfer de resurse bănești cu titlu nerambursabil; acestea sunt impozite și taxe;
- *relații* care exprimă un împrumut de resurse bănești pe o perioadă de timp determinată, pentru care se percepe dobândă; acestea sînt relații de credit, mijlocite în principal de bănci;
- *relații* care exprimă, după caz, un transfer obligatoriu în schimbul unei contraprestații (achitarea unei datorii sau încasarea unei creanțe).

Subiecții managementului financiar

- sunt considerați persoanele și organele implicate, cu rol direct sau indirect, în fundamentarea deciziilor financiare: acționarii, conducătorii, creditorii, statul ș.a.

În cadrul *funcției financiare* a unei întreprinderi există o serie de activități esențiale pentru atingerea scopurilor propuse:

- ▶ **Previziunea și prognoza financiară** – care sunt activități ce țin de întocmirea bugetelor de venituri și cheltuieli pe baza cărora se va desfășura activitatea firmei pe termen mediu și lung;

- ▶ **Analiza financiară** – care presupune o activitate de studii, estimări sau prognoze pe baza datelor avute la dispoziție privind puterea financiară a firmei și posibilitățile acesteia de a se lansa în noi operațiuni, dar și privind rezultatele preconizate din punct de vedere al rentabilității și eficienței activităților și ale altor indicatori financiari.

Coordonarea financiară presupune luarea unor decizii unitare la nivel de companie în ceea ce privește conducerea activităților din punct de vedere al finanțărilor orientate spre îndeplinirea scopurilor stabilite prin strategia adoptată.

► **Controlul financiar** este una din activitățile esențiale din cadrul managementului financiar al unei firme, deoarece este un instrument de asigurare a corectitudinii și eliminare a posibilelor erori ce pot apare.

► **Execuția financiară** este partea managementului corespunzător care se ocupă cu implementarea și executarea acțiunilor ce privesc toate activitățile cu impact bănesc, de la operațiuni de capital și până la plățile efectuate pentru multiplele procese sau investiții ce au loc într-o firmă.

Gestionarea financiară a unei firme implică o serie întreagă de acțiuni la nivel microeconomic:

► **Analiza.** Activitățile de analiză din cadrul gestionării financiare sunt concentrate pe mai multe domenii care, în ansamblu, oferă o imagine completă a poziției firmei din punct de vedere al capacității de finanțare, al profitabilității sau a capacității de rezistență la activitatea curentă.

► **Diagnosticul.** Diagnosticul, ca activitate din cadrul gestionării financiare a firmei, are drept scop final evaluarea stadiului de risc al companiei prin măsurători de rentabilitate a capitalurilor și evaluarea factorilor de echilibru economic și financiar.

Gestionarea financiară a unei firme implică o serie întreagă de acțiuni la nivel microeconomic:

- ❑ **Gestiunea activelor companiei**, atât a celor fixe cât și a celor circulante, curente;
- ❑ **Gestiunea capitalurilor** de orice natură, fie ele proprii firmei, fie cele atrase prin împrumuturi sau emisiuni de acțiuni sau obligațiuni;
- ❑ **Gestiunea investițiilor** de natura mijloacelor de producție, imobiliare sau altele asemenea ori a celor de natură financiară (de exemplu, plasamente în acțiuni și alte instrumente financiare);
- ❑ **Gestiunea cash-flow-ului** sau a numerarului;
- ❑ **Gestiunea riscurilor** de natură financiară mai ales în privința evitării situațiilor care pot duce la insolvabilitate sau faliment, adică la dispariția firmei din circuitul economic și juridic.

Bugetul de venituri și cheltuieli

- ▶ este un instrument financiar ce se întocmește la nivelul întregii activități a unei societăți, la nivelul unui proiect pe care societatea vrea să îl implementeze sau la nivelul principalelor activități desfășurate în companie.

Scopul întocmirii unui buget de venituri și cheltuieli

- ▶ de a estima, de o manieră cât mai corectă, **evoluția veniturilor și cheltuielilor într-un anumit orizont de timp**, care este de cele mai multe ori de un an de zile.

Întocmirea unui buget de venituri și cheltuieli presupune parcurgerea unui număr de **cinci pași**:

- ▶ 1. Cunoașterea afacerii
- ▶ 2. Estimarea veniturilor
- ▶ 3. Estimarea cheltuielilor
- ▶ 4. Realizarea unei matrici
- ▶ 5. Urmărirea gradului de îndeplinire a veniturilor și cheltuielilor estimate

Cunoașterea afacerii

Acest instrument financiar **poate fi influențat de o multitudine de factori**, precum:

- ▶ **conjunctura generală** a mediului de afaceri;
- ▶ **oportunitățile și amenințările** provenite din mediul extern al societății;
- ▶ **punctele slabe și punctele tari** ale organizației;
- ▶ **obiectivele** pe termen mediu și pe termen lung ale societății;
- ▶ **nivelul investițiilor** pe care societatea urmărește să le facă în perioada următoare.

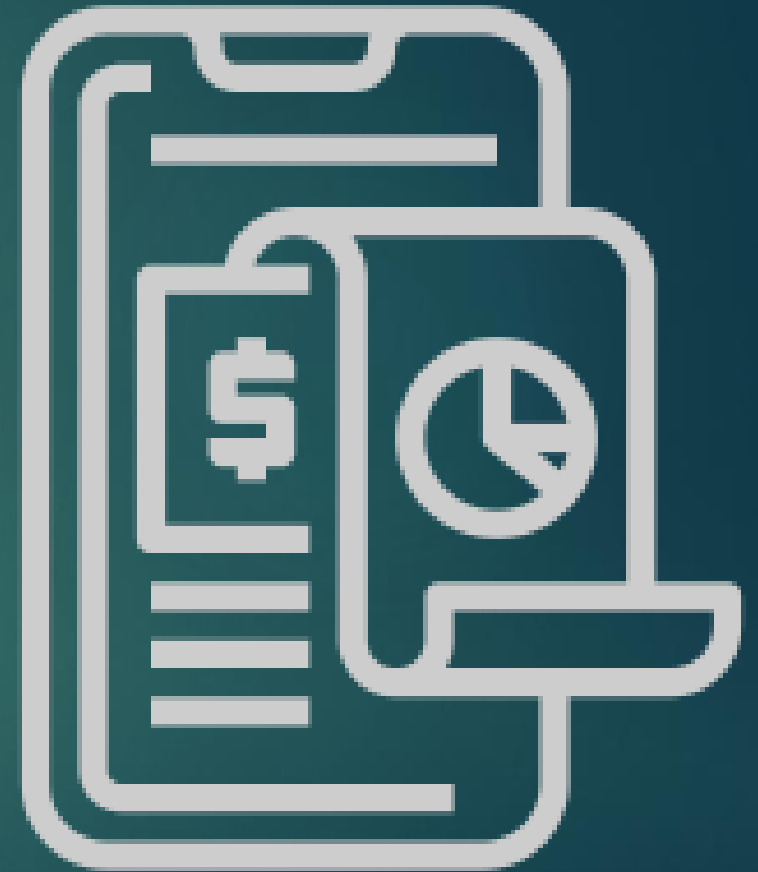
Estimarea veniturilor

- ❑ Următorul pas, după înțelegerea activității societății, va fi **estimarea veniturilor pe care societatea le va obține în viitor**:
- ❑ venituri din **activitatea operațională**;
- ❑ venituri din **activitatea de investiții**
- ❑ venituri din **activitatea financiară**;
- ❑ venituri din **activitatea extraordinară**.

Estimarea cheltuielilor

- ▶ fundamentarea bugetului de venituri și cheltuieli se va face prin estimarea **costului resurselor necesare pentru desfășurarea activității societății** sau a realizării investițiilor planificate.
- ▶ **Estimarea cheltuielilor** se poate realiza prin listarea categoriilor de cheltuieli pe care societatea le va înregistra în activitatea sa:
- ▶ **materiile prime** și materialele consumabile;
- ▶ **utilități**;
- ▶ alte **servicii oferite de terți**: reparații, întreținere, chirii, reclamă și publicitate, poștă și telecomunicații, servicii bancare, etc;
- ▶ **resursele umane** și contribuțiile sociale;
- ▶ **amortizarea** mijloacelor fixe;
- ▶ **impozite** și taxe.

Realizarea unei matrici

- ▶ După ce au fost estimate veniturile și cheltuielile pe care societatea le va obține în viitor, se va **realiza o matrice prin care aceste informații financiare să fie ușor de centralizat, urmărit și interpretat.**
- ▶ Astfel, bugetul de venituri și cheltuieli se întocmește prin **completarea pe linii a categoriilor de venituri și cheltuieli prognozate**, iar pe **coloane a perioadelor de timp analizate.**
- ▶ Ulterior, se vor completa valorile estimate, urmând ca acestea să fie în permanență comparate cu cele efectiv realizate de către companie.

Urmărirea gradului de îndeplinire a veniturilor și cheltuielilor estimate

- ▶ **Obținerea unui venit superior celui estimat** va genera un surplus financiar, iar **nerealizarea veniturilor planificate** va genera un deficit de finanțare a resurselor necesare.
- ▶ În aceeași măsură, se vor compara cheltuielile estimate cu cele efectiv realizate.
- ▶ **Surplusul de încasări** ar putea acoperi, la nevoie, eventualele depășiri de cheltuieli.

2. Tipuri și categorii de cheltuieli

Cheltuieli

- ▶ diminuări ale beneficiilor economice înregistrate în perioada de gestiune sub formă de ieșiri, reduceri ale valorii activelor sau de creșteri ale datoriilor care contribuie la diminuări ale capitalului propriu (rezultatului financiar), altele decât cele rezultate din distribuirea acestuia proprietarilor.

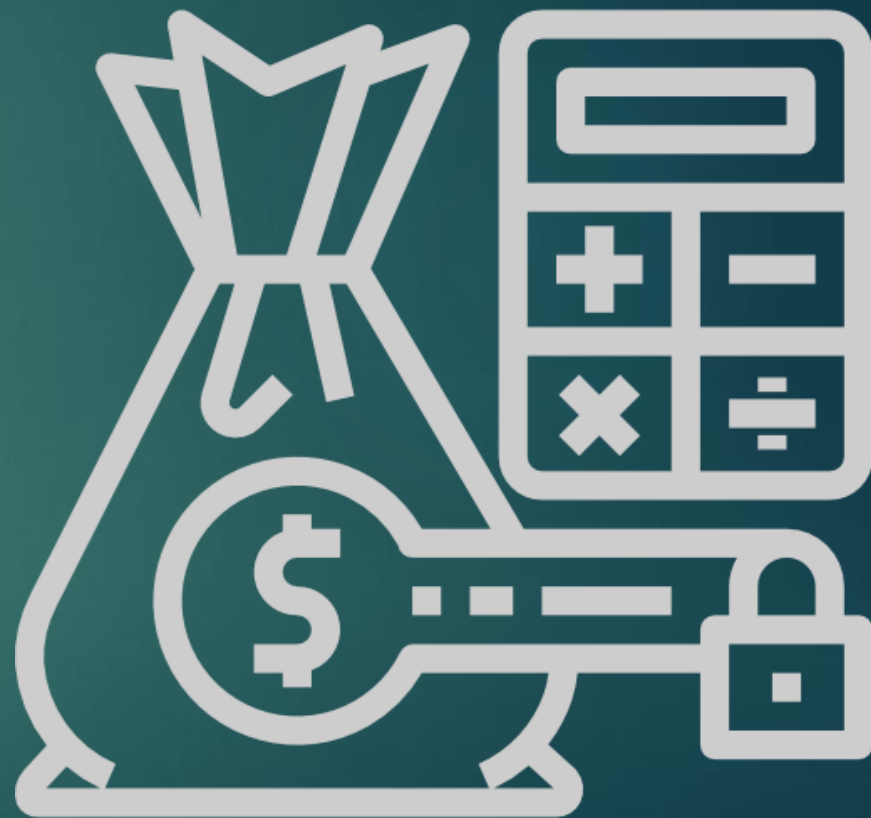
Cheltuieli

- ▶ *Cheltuieli ale activității operaționale – cheltuieli determinate de procesul desfășurării activității operaționale a entității.*
- ▶ *Cheltuieli ale altor activități - cheltuieli condiționate de desfășurarea altor activități (de exemplu, de ieșirea și deprecierea activelor imobilizate, de tranzacțiile financiare, de evenimentele excepționale).*
- ▶ *Cheltuieli privind impozitul pe venit – suma totală a cheltuielilor privind impozitul pe venit luate în calcul la determinarea profitului net (pierderii nete) al (a) perioadei de gestiune.*

Cheltuielile activității operaționale

- ▶ sunt generate de fabricarea și comercializarea produselor, prestarea serviciilor, executarea lucrărilor, achiziționarea și comercializarea mărfurilor, executarea contractelor de construcție, transmiterea în folosință temporară a activelor proprii în baza contractelor de leasing etc.

Cheltuielile activității operaționale

- ▶ 1) costul vânzărilor;
- ▶ 2) cheltuielile de distribuire;
- ▶ 3) cheltuielile administrative;
- ▶ 4) alte cheltuieli din activitatea operațională.

Costul vânzărilor cuprinde:

- ▶ **1) valoarea contabilă** (costul efectiv) a (al) mărfurilor și produselor vândute și/sau transmise în schimbul altor active, care se determină în funcție de metoda de evaluare curentă a stocurilor (costului mediu ponderat, FIFO, identificării) aplicată de către entitate în conformitate cu SNC „Stocuri”;
- ▶ **2) costul serviciilor** (lucrărilor) prestate (executate) terților în cadrul activității operaționale;
- ▶ 3) alte cheltuieli corelate cu veniturile din vânzări (de exemplu, costurile activității operaționale a entităților de microfinanțare, de investiții).

$$\begin{array}{c} \text{Cost of} \\ \text{Sales Formula} \end{array} = \begin{array}{c} \text{Beginning Stock} + \text{Purchases made} \\ \text{During the Period} - \text{Closing Stock} \end{array}$$

Cheltuielile de distribuire

- ▶ reprezintă cheltuieli aferente promovării și comercializării produselor/mărfurilor și serviciilor.
- ▶ Aceste cheltuieli pot fi suportate pînă la comercializarea produselor/mărfurilor :
 - de exemplu, cheltuielile de publicitate), în procesul comercializării acestora
 - de exemplu, salariile personalului antrenat în procesul de comercializare
- ▶ sau după comercializarea lor (de exemplu, cheltuielile pentru reparația mărfurilor în perioada de garanție).

Componența cheltuielilor de distribuire

- ▶ Cheltuieli cu personalul implicat în procesul de ambalare, marcare, etichetare, certificare, păstrare și comercializare a produselor/mărfurilor și prestare a serviciilor, precum și cu personalul serviciului vânzări și marketing.
- ▶ Costul materialelor utilizate în procesul de comercializare a produselor/mărfurilor (ambalare, etichetare, păstrare, deservire etc.).
- ▶ Cheltuieli de depozitare și pregătire a produselor/mărfurilor pentru comercializare.

Componența cheltuielilor de distribuire

- ▶ Cheltuieli de transportare și expediere a produselor/mărfurilor de la depozitul entității până la locul de predare cumpărătorului sau până la stația de expediere (aeroport, debarcader) cu condiția că aceste cheltuieli le suportă vânzătorul.
- ▶ Cheltuieli legate de exportul produselor/mărfurilor (drepturile de export, serviciile brokerului vamal, serviciile terminalului vamal etc.).
- ▶ Cheltuieli aferente serviciilor de marketing primite.

Cheltuielile administrative

- ▶ reprezintă cheltuielile aferente organizării, deservirii și gestionării entității în ansamblu.

Componența cheltuielilor administrative

- ▶ Cheltuieli cu personalul administrativ.
- ▶ Amortizarea, întreținerea și reparația (cu excepția costurilor capitalizate aferente reparației) imobilizărilor necorporale și corporale, obiectelor de mică valoare și scurtă durată cu destinație administrativă.
- ▶ Plăți pentru leasingul operațional al imobilizărilor corporale utilizate în scopuri administrative.
- ▶ Cheltuieli privind rechizitele de birou, formularele documentelor primare și rapoartelor.
- ▶ Cheltuieli pentru paza obiectelor administrative și asigurarea securității antiincendiară a acestora.
- ▶ Cheltuieli privind delegarea personalului administrativ.
- ▶ Cheltuieli de protocol (reprezentanță), etc .

Alte cheltuieli ale activității operaționale

- ▶ includ cheltuielile legate de desfășurarea activității operaționale a entității, dar care nu pot fi atribuite la costul vânzărilor, cheltuielile de distribuire sau cheltuielile administrative.

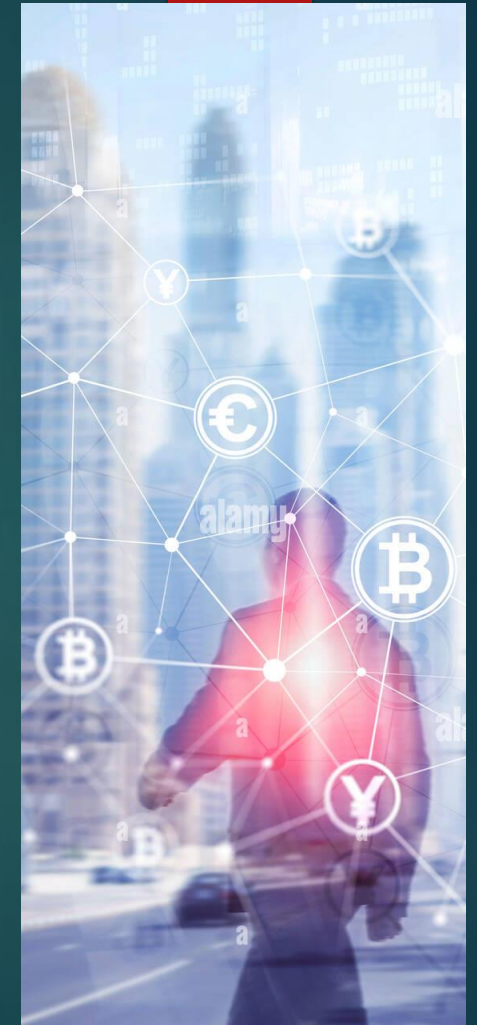

Componența altor cheltuieli ale activității operaționale

- ▶ Valoarea contabilă a activelor circulante vândute și transmise în schimbul altor active, cu excepția costului produselor/mărfurilor vândute.
- ▶ Costurile îndatorării, inclusiv:
 - ❖ comisioanele legate de contractarea creditelor bancare și împrumuturilor;
 - ❖ cheltuielile altor activități legate de atragerea surselor împrumutate.
- ▶ Valoarea contabilă a lipsurilor și pierderile din deteriorarea activelor constatate la inventarierea și recepția acestora, cu excepția deteriorărilor recunoscute de vânzător.
- ▶ Costul produselor constatate ca rebut definitiv și cheltuielile legate de remedierea produselor rebutate parțial.
- ▶ Pierderi cauzate de întreruperile în activitățile de bază

Cheltuielile altor activități

- ▶ **cheltuielile cu activele imobilizate**, care reprezintă cheltuielile aferente ieșirii, cu excepția lipsurilor și deteriorărilor constatate la inventariere;
- ▶ **cheltuielile financiare**, care includ cheltuielile (pierderile) rezultate din operațiunile financiare ale entității;
- ▶ **cheltuielile excepționale**, condiționate de evenimente atipice, care nu se manifestă permanent sau cu regularitate (calamități naturale, perturbări politice, modificări ale legislației etc.).

Cheltuieli cu active imobilizate

- ▶ 1) *valoarea contabilă a activelor imobilizate ieșite* (vândute, transmise în schimbul altor active), cu excepția lipsurilor constatate la inventariere, și transmise terților ca depunere în capitalul social, predate în leasing financiar;
- ▶ 2) *partea neamortizată a valorii amortizabile a imobilizărilor necorporale și corporale casate înainte de expirarea duratei de viață utilă*;
- ▶ 3) *pierderi rezultate din casarea imobilizărilor corporale în cazul când valoarea bunurilor obținute în urma casării este mai mică decât valoarea reziduală a acestora*;
- ▶ 4) costuri efective legate de ieșirea activelor imobilizate (valoarea materialelor și OMVSD utilizate, costul serviciilor prestate de către alte entități sau de subdiviziunile auxiliare ale entității, cheltuielile cu personalul implicat etc.);etc.

Cheltuieli financiare:

- ▶ 1) cheltuieli privind redevențele;
- ▶ 2) cheltuieli aferente emisiunii acțiunilor proprii și efectuării operațiunilor cu acestea;
- ▶ 3) valoarea contabilă a activelor imobilizate și circulante transmise cu titlu gratuit;
- ▶ 4) cheltuieli privind dobânzile;
- ▶ 5) cheltuieli aferente ajustărilor de valoare privind investițiile financiare pe termen lung și curente;
- ▶ 6) cheltuieli aferente ieșirii investițiilor financiare;
- ▶ 7) cheltuieli aferente diferențelor de curs valutar și de sumă;
- ▶ 8) alte cheltuieli financiare.

Cheltuieli excepționale:

- ▶ *valoarea contabilă a activelor imobilizate și circulante ieșite (distruse, casate, expropriate etc.) ca rezultat al accidentelor, incendiilor, calamităților naturale și altor evenimente excepționale;*
- ▶ *valoarea prejudiciilor (defectelor) din deteriorările bunurilor în urma accidentelor, incendiilor, calamităților naturale și altor evenimente excepționale;*
- ▶ *cheltuieli legate de prevenirea și/sau lichidarea consecințelor evenimentelor excepționale:*
- ▶ *salariile angajaților,*
- ▶ *contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală,*
- ▶ *etc.*

Cheltuielile se evaluează la:

- ▶ 1) valoarea contabilă a activelor ieșite;
- ▶ 2) costul efectiv al serviciilor prestate/lucrărilor executate;
- ▶ 3) suma retribuițiilor calculate efectiv personalului, suma contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente;
- ▶ 4) suma amortizării calculate și deprecierii activelor imobilizate;
- ▶ 5) suma provizioanelor constituite;
- ▶ 6) costul serviciilor primite etc.

PRAG DE RENTABILITATE

- ▶ sau, cum mai este numit, **Breakeven**, reprezintă o modalitate de evaluare a riscului în raport cu fluctuațiile mediului ambiant.
- ▶ numit și **punct critic sau punct de echilibru**, reprezintă acel volum al producției la care costurile totale sunt egale cu încasările din vânzarea producției, iar rezultatul este egal cu zero.
- ▶ Activitatea economică devine rentabilă după ce rezultatul ei depășește pragul de rentabilitate. Până la acest nivel al producției unitatea înregistrează pierderi.

PRAGUL DE RENTABILITATE poate fi determinat:

- ▶ pentru întreaga activitate a unității;
- ▶ pentru un singur produs.

Cum se determină pragul de rentabilitate la nivelul unității ?

- ▶ acest punct critic este întâlnit atunci când cifra de afaceri este egală cu cheltuielile totale:
- ▶ $CA = CT$
- ▶ Cheltuielile totale (CT) se compun din cheltuielile fixe (CF) și cheltuielile variabile (CV).
- ▶ $CA = CF + CV$
- ▶ Cu cât CA este mai mare cu atât riscul de exploatare este mai redus și rezultă că unitatea se adaptează repede la modificările mediului ambiant prin cantitatea producției obținute

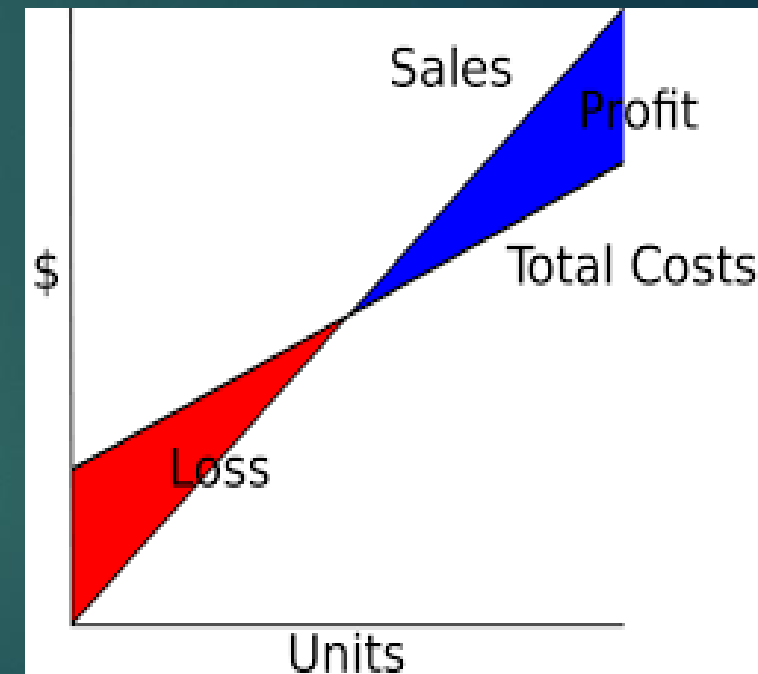
Cum se determină pragul de rentabilitate la nivelul unității ?

- ▶ Diferența dintre pragul de rentabilitate și cifra de afaceri este numită **flexibilitate absolută sau marjă de siguranță (MS)**. Acest indicator arată în ce măsură poate oscila volumul activității, fără ca această oscilație să implice riscul înregistrării unor pierderi.
- ▶ Cu cât cifra de afaceri (CA) se situează mai departe de pragul de rentabilitate, unitatea are stabilitate financiară mai mare.

Din studiile statistice s-a dedus că unitățile economice se pot găsi în următoarele situații:

- ▶ - **instabilă** când CA se situează cu până la 10% peste pragul de rentabilitate ($MS < 10\%$);
- ▶ - **relativ stabilă** când CA se situează sub 20% peste pragul de rentabilitate ($MS < 20\%$);
- ▶ - **confortabilă** când CA depășește cu peste 20% pragul de rentabilitate ($MS > 20\%$).
- ▶ Această metodă permite prevederea profilului la modificarea nivelului de activitate.

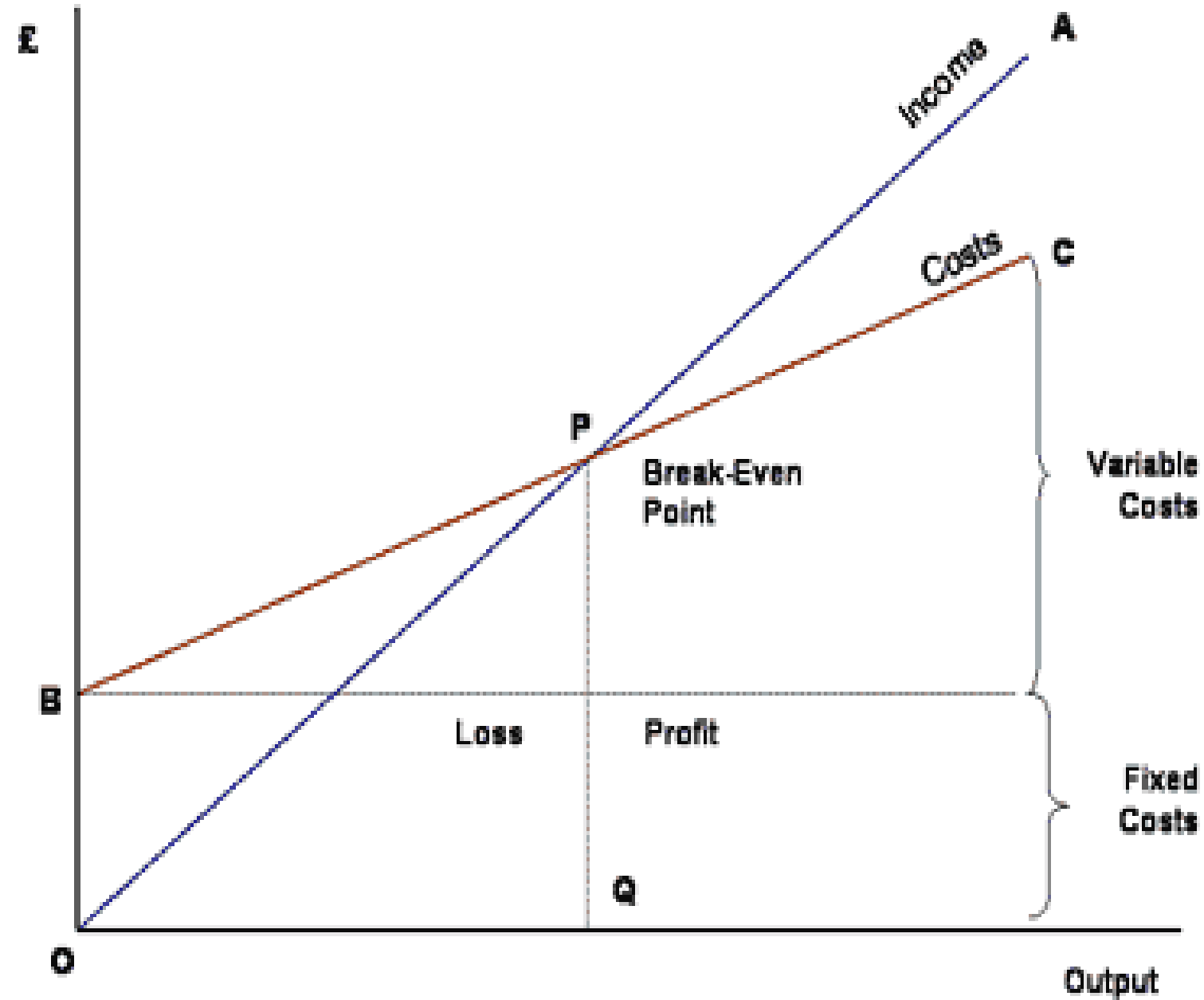
Marja de siguranță (MS)

- ▶ reprezintă un element analizat cu atenție de bănci în cazul unui eventual credit și în fundamentarea unor decizii juste privind dezvoltarea în perspectivă a unității.

Cum se determină pragul de rentabilitate pe produs ?

- ▶ Metodologia de determinare ia în considerare sensul de evoluție a costurilor și veniturilor la modificarea volumului de producție.
- ▶ Când costurile variabile evoluează în mod direct proporțional cu volumul producției se folosește *modelul liniar de evoluție* a costurilor variabile și a veniturilor, tehnica de calcul a pragului de rentabilitate poate fi etapizată.
- ▶ **Costurile fixe** (CF) grafic au forma unei linii paralele la axa volumului producției.
- ▶ Linia **costurilor variabile** (CV) pornește din origine și este crescătoare, iar costurile totale (CT) au o evoluție lineară ascendentă.
- ▶ Dacă prețul de vânzare este într-o perioadă neschimbat, veniturile totale (CA) vor fi reprezentate de o dreaptă cu o pantă mai mare decât cea a costurilor totale.
- ▶ În punctul E, veniturile (CA) sunt egale cu cheltuielile totale (CT), iar profitul este nul, și reprezintă nivelul minim de activitate, (producție) admis.

Continuând explicitarea relației se obține pentru punctul E (punctul de echilibru):

$$V = CT \quad \text{și} \quad P = 0$$

$$\text{sau } Q_E \times P = CF + CV_E$$

- ▶ CV – cheltuieli variabile pe unitatea de produs (materiale, salarii)
- ▶ QE - mărimea producției fizice corespunzătoare pragului de rentabilitate (E). Ea reprezintă o informație absolut necesară în luarea deciziei de asimilare a unui produs nou, sau a produsului planificat.
- ▶ QE este nivelul de producție pentru care unitatea nu înregistrează profit, ci din vânzarea acestei cantități se obține numai recuperarea cheltuielilor fixe și variabile.

Continuând explicitarea relației se obține pentru punctul E (punctul de echilibru):

$$Q_E \times P = CF + Q_E \times CV$$

$$Q_E \times P - Q_E \times CV = CF$$

$$Q_E(P - CV) = CF$$

$$CF \text{ și } Q_E = P - CV$$

- ▶ Pentru o producție (volum de activitate) mai mare decât Q_E se realizează profit, în timp ce pentru o producție mai mică decât Q_E se obțin pierderi.
- ▶ Rezultă că pragul de rentabilitate reprezintă nivelul producției la care veniturile asigură numai recuperarea cheltuielilor, iar profit se obține la nivel de producție mai mari.

Profitul poate fi
crescut prin
manevrarea
variabilelor cost și
preț în următoarea
manieră:

reducerea costurilor fixe prin acțiuni cum sunt întreținerea preventivă a utilajelor, utilizarea unor utilaje cu consum specific mai redus, fundamentarea necesarului de personal TESA și a salariilor, etc;

reducerea costului variabil prin diminuarea consumurilor specifice de materii prime și materiale, achiziționarea materialelor la prețuri mai mici, raționalizarea și organizarea judicioasă a proceselor de muncă;

creșterea prețului este posibilă prin creșterea calității și competitivității produsului.

Avantaje ale metodei de analiză a rentabilității pe baza punctului critic sunt:

permite stabilirea dimensiunii la care producția devine rentabilă;

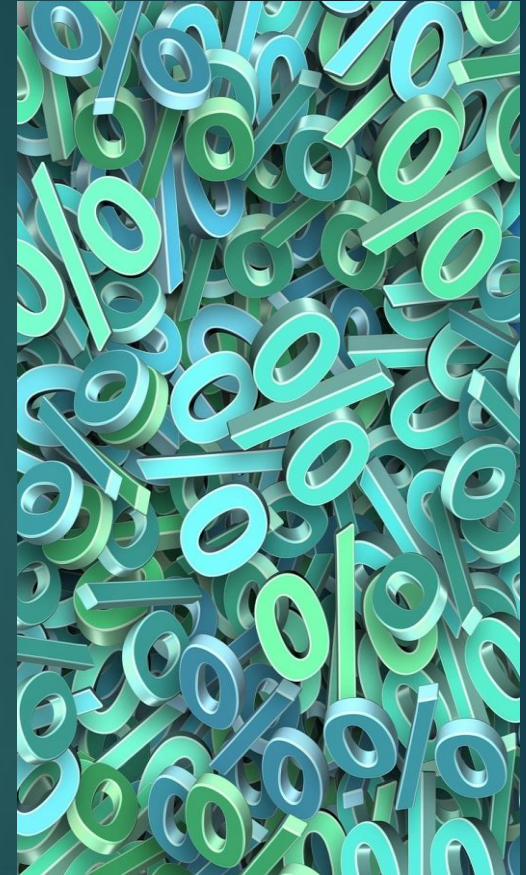
indică volumul producției necesar pentru a obține un anumit profit;

pune în evidență corelațiile dintre dinamica producției, respectiv a veniturilor și dinamica costurilor grupate pe costuri variabile și fixe;

permite determinarea gradului de utilizare a capacității de producție în corelație cu un anumit profit dorit.

Adaos comercial

- ▶ **component al prețului cu ridicata sau cu amănuntul**, care reprezintă diferența dintre acesta și prețul de achiziție/livrare a mărfurilor, indicat în documentele primare.
- ▶ **venit al societăților comerciale, al comercianților** a carui marime se determina ca diferența dintre prețul de vânzare a marfii către alți agenți economici participanți la activitățile comerciale sau către consumatorul final și prețul de achiziționare a bunului respectiv.
- ▶ dimensiunile adaosului comercial trebuie să asigure atât acoperirea cheltuielilor de funcționare efectuate de comerciant, cât și obținerea unui anumit profit.

Produsele

- ▶ se comercializează pe teritoriul Republicii Moldova la prețuri libere de vânzare, cu excepția produselor social importante, prevăzute în anexa la Regulamentul, față de care se aplică măsurile reglementării de stat a prețurilor.
- ▶ De menționat că prevederile Regulamentului dat se răsfrâng asupra tuturor subiecților lanțului de distribuție a produselor social importante, în cazul în care nu sunt prevăzute reglementări speciale.

La comercializarea produselor social importante

- ▶ persoanele juridice și fizice care practică activitate de întreprinzător sunt obligate să indice în documentele primare cu regim special (facturi/facturi fiscale) prețul de achiziție/prețul de livrare și mărimea adaosului comercial cumulativ aplicat.
- ▶ În cazul încălcării modului de formare și aplicare a prețurilor pentru produsele social importante, persoanele juridice și fizice poartă răspundere contravențională, civilă sau penală, conform legislației în vigoare.

La comercializarea produselor social importante

- ▶ În toate cazurile de comercializare a produselor cu aplicarea adaosului comercial limitat, indiferent de numărul de unități comerciale, mărimea adaosului comercial cumulativ nu trebuie să depășească nivelul-limită stabilit de la prețul de achiziție/prețul de livrare

Produsele social importante

- ▶ Se comercializează la prețuri de achiziție/prețuri de livrare cu aplicarea adaosului comercial ce nu depășește 20%, cu excepția pâinii și a colacilor, pentru care adaosul comercial aplicat nu va depăși 10%.
- ▶ Produsele social importante, atât din import, cât și autohtone, care au fost supuse procesării în unitățile comerciale, se comercializează cu aplicarea adaosului comercial ce nu depășește 40% cumulativ de la prețul de achiziție/prețul de livrare.

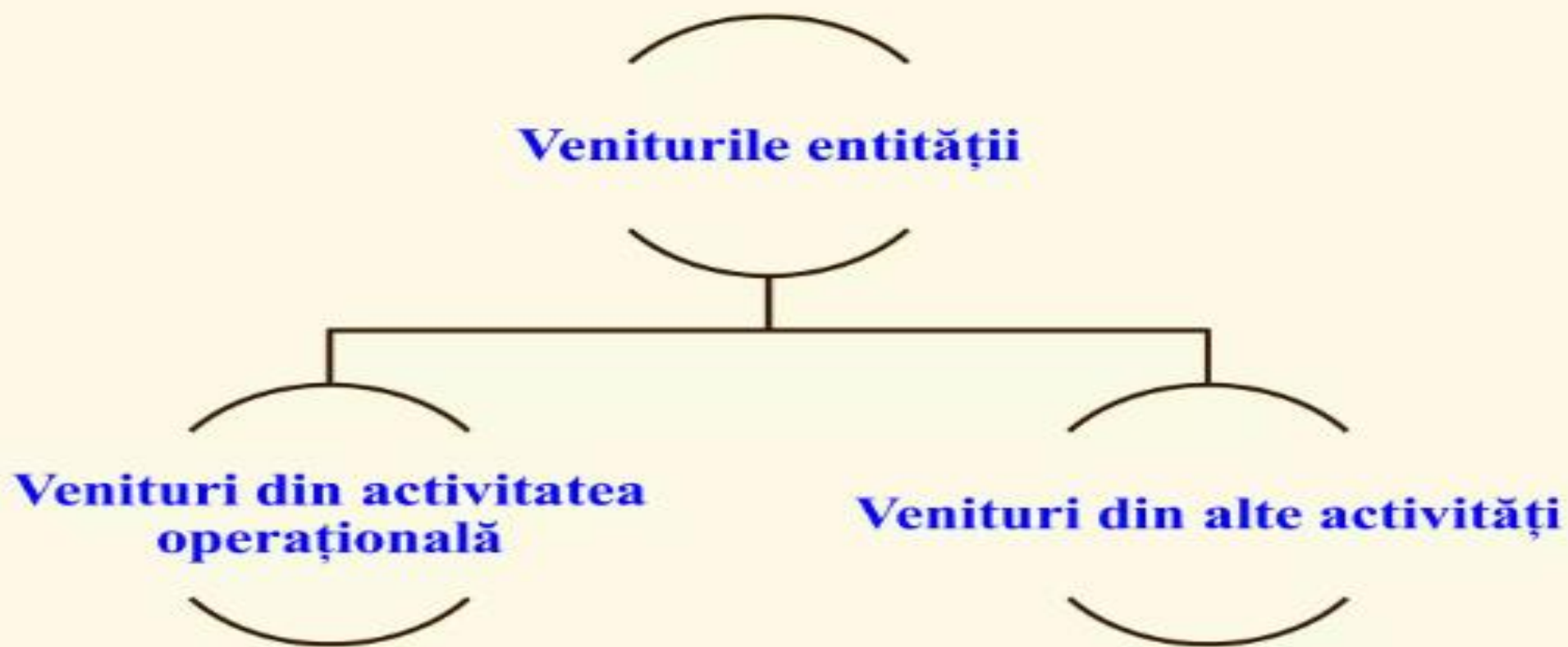

VENITURILE

- ▶ creșteri ale beneficiilor economice înregistrate în cursul perioadei de gestiune, sub forma intrărilor de active sau majorării valorii acestora, sau a diminuării datoriilor care au drept rezultat creșteri ale capitalului propriu, cu excepția creșterilor legate de contribuțiile proprietarilor.
- ▶ cuprind beneficiile economice primite sau de primit de către entitate în nume propriu

Schema 1 – Structura veniturilor entității

Veniturile din activitatea operațională

cuprind sumele rezultate din activitatea de bază a întreprinderii și anume:

- ▶ **veniturile din vânzări** – încasările din vânzarea produselor, mărfurilor, prestarea serviciilor, operațiile de barter, contractele de construcție;
- ▶ **alte venituri operaționale**

Venitul din vânzări sau prestarea serviciilor

- ▶ Acest indicator este cea mai importantă sursă implicată în formarea propriilor resurse financiare ale oricărei întreprinderi.

Alte venituri operaționale

- ▶ sumele primite sau de primit din ieșirea (vânzarea, schimbul) activelor curente, cu excepția produselor finite și mărfurilor,
- ▶ arenda curentă,
- ▶ sub formă de amenzi, penalități, despăgubiri, recuperări de daune materiale etc.

Din veniturile din activitatea neoperațională fac parte sumele primite sau de primit din alte feluri de activități ale întreprinderii:

- ▶ veniturile din activitatea de investiții,
- ▶ veniturile din activitatea financiară,
- ▶ venituri excepționale.

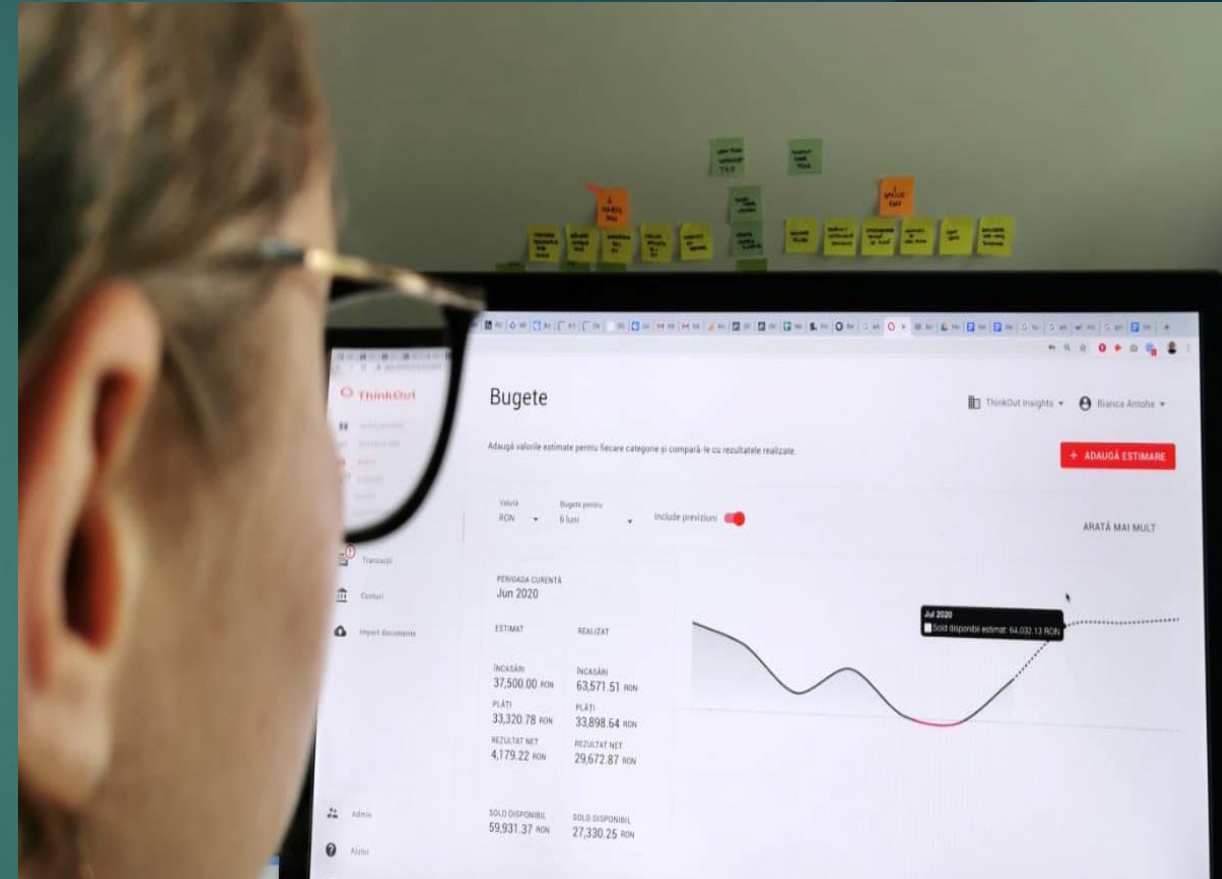

Proiectarea bugetului întreprinderii
– modele financiare.

Bugetul

- ▶ reprezintă un document financiar, elaborat până la momentul efectuării acțiunilor previzibile.
- ▶ El reprezintă expresia monetară a planurilor de activitate și de dezvoltare a întreprinderii care coordonează și concretizează în cifre proiectele administratorilor.

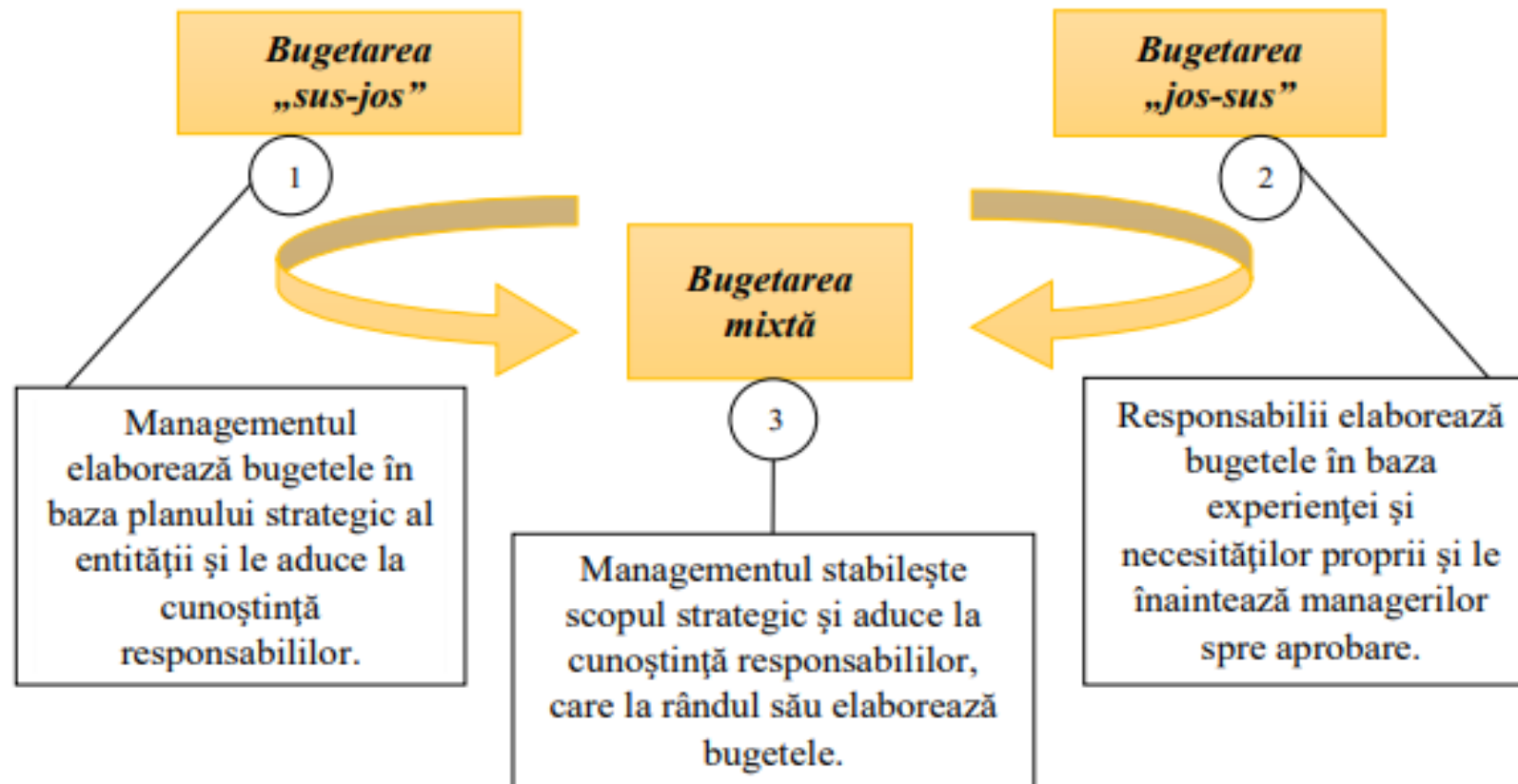

Bugetul are mai multe roluri:

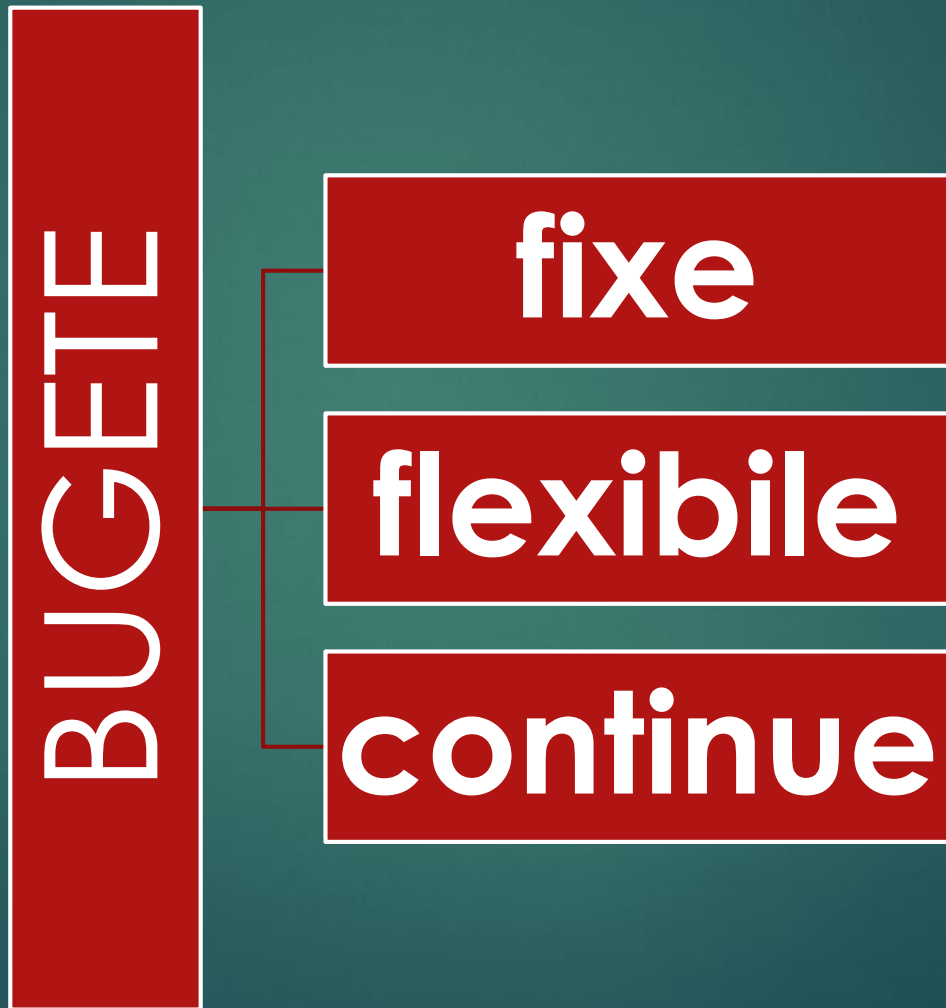
- ▶ **Planificarea**, în plan financiar, a activităților firmei - orice activitate necesită o serie de resurse, iar bugetul te ajută să identifici nevoile companiei, din punct de vedere material;
- ▶ **Rentabilitatea financiară a activității**;
- ▶ **Luarea deciziilor**, cu o mai mare ușurință și claritate, în ceea ce privește activitățile desfășurate;
- ▶ **O imagine de ansamblu** asupra resurselor folosite;
- ▶ **Analiza financiară a activității**, pentru a vedea dacă afacerea și-a atins scopul din punct de vedere financiar.

Modele de organizare a procesului bugetar

Tipuri de bugete :

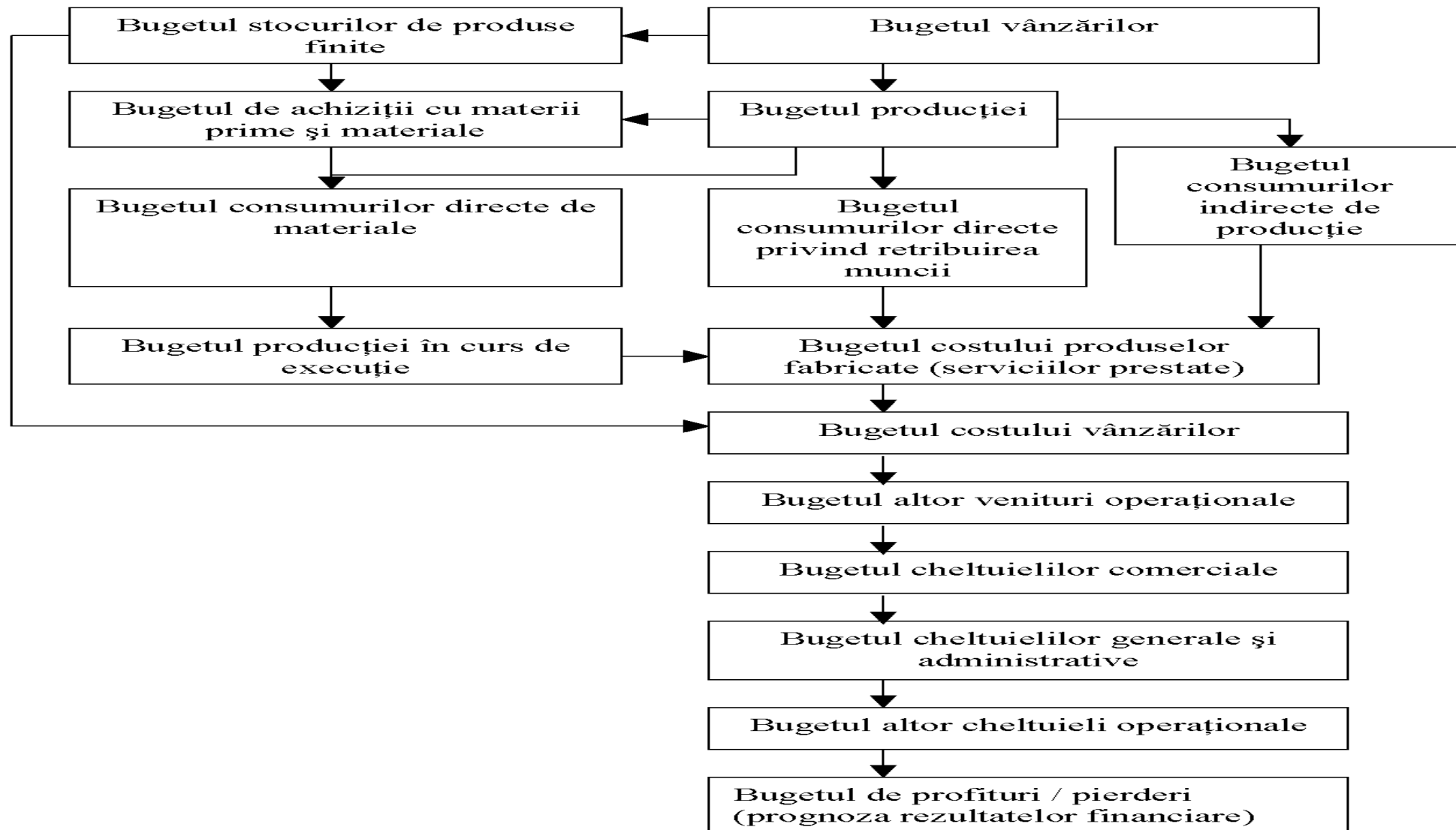
Procesul de întocmire a bugetului general poate fi divizat în două părți componente:

- pregătirea bugetului operațional;
- pregătirea bugetului financiar.

Bugetul general

Bugetul operațional

Bugetul financiar

3. Analiza cost-beneficiu a investițiilor

Gestiunea procesului investitional

- **Politica de investiții** a unei firme este determinată de comportamentul ei și de strategiile investiționale adoptate.
- Alternativele de decizie pot fi:
 1. **specializarea**, respectiv adâncirea profilului de activitate, elaborarea de produse și tehnologii noi. Pentru aceasta, se vor propune investiții în achiziționarea de echipamente noi, în instruirea personalului etc. Riscul acestui gen de investiții este datorat unei prea mari specializări dar trebuie de luat în calcul câștigul cuceririi temeinice a segmentului respectiv ai pieței.
 2. **diversificarea** (investiții de portofoliu), respectiv cumpărarea de capitalul social al altor societăți. Se vor propune, deci, proiecte de investiții externe în achiziționarea de titluri financiare. Diminuarea riscului, prin diversificare, are loc pe fondul unei rentabilități mai moderate, ca medie a rentabilității diferitelor activități interne și externe ale întreprinderii.

Etapele standard de parcurs pentru analiza unui proiect de investiții din perspectiva managementului financiar tradițional sunt:

- ▶ determinarea costului proiectului. Acest cost include toate cheltuielile ce trebuie realizate inițial pentru implementarea proiectului.
- ▶ previziunea fluxurilor de numerar viitoare rezultate din aplicarea proiectului de-a lungul perioadei de previziune. Sunt incluse aici și valorile reziduale ale activelor la sfârșitul perioadei de funcționare în cadrul proiectului.
- ▶ evaluarea gradului de risc asociat proiectului.

Etapele standard de parcurs pentru analiza unui proiect de investiții din perspectiva managementului financiar tradițional sunt:

- ▶ determinarea costului capitalului (rata de actualizare) folosind datele obținute la punctele anterioare, dar și rata gradului de risc zero (nivelul general al costului fondurilor în economie).
- ▶ actualizarea fluxurilor de numerar viitoare exprimate în valoare actuală, prin care se obține valoarea prezentă pentru firmă a activelor la care se referă respectivul proiect.
- ▶ compararea valorii actuale a fluxurilor de numerar previzionate cu costurile necesare ale acestui proiect. Din această comparație se determină dacă respectivul proiect ar trebui sau nu să fie acceptat.

Selectarea proiectelor investiționale presupune determinarea clară a fluxurilor financiare generate de investiție

Sunt trei categorii de fluxuri ce trebuie considerate:

Costul investiției

Fluxul net de numerar in urma utilizării investiției

Fluxurile de numerar din lichidarea investiției

Criteriile de selectare a investițiilor sunt:

- ▶ **1. VAN – valoarea actualizată netă**
- ▶ Se selectează proiectele cu VAN pozitiv.
- ▶ **2. Rata internă de rentabilitate (RIR)** arată rentabilitatea medie a proiectului investițional calculată pe baza principiului compunerii.
- ▶ RIR se determină în baza formulei de calcul a VAN și arată ce rentabilitate minimă trebuie să genereze proiectul.
- ▶ Dacă RIR este mai mare ca costul capitalului întreprinderii atunci proiectul se acceptă.

Investițiile și valoarea banilor în timp

- ▶ **Valoarea în timp a banilor (TVM – *time value of money*)**
- ▶ este o tehnică de comparare a investițiilor făcute în unități monetare curente (de astăzi) cu încasările în unități monetare viitoare.
- ▶ Valoarea în timp a banilor are aplicații pentru calculul dobânzii compuse, al ipotecilor și creditelor (împrumuturilor) auto, al leasingului și investițiilor

Modul în care timpul poate influența valoarea banilor

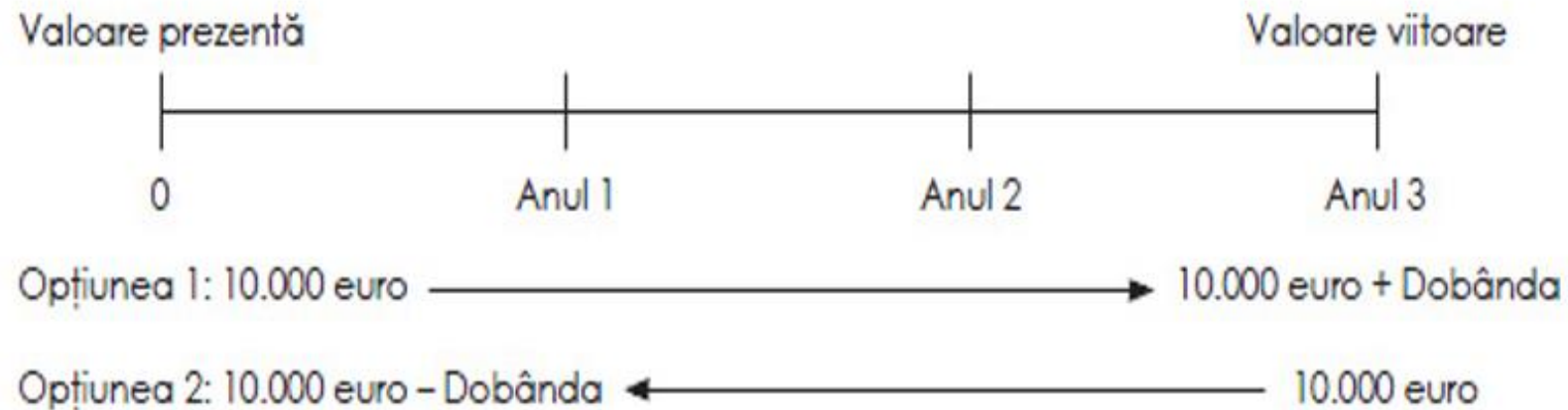

Figura 1. Valoarea în timp a banilor

Conform figurii de mai sus, legătura dintre valoarea prezentă și cea viitoare poate fi redată astfel:

$$\text{Valoarea viitoare} = \text{Valoarea prezentă} + \text{Dobânda}$$

sau

$$\text{Valoarea prezentă} = \text{Valoarea viitoare} - \text{Dobânda}$$

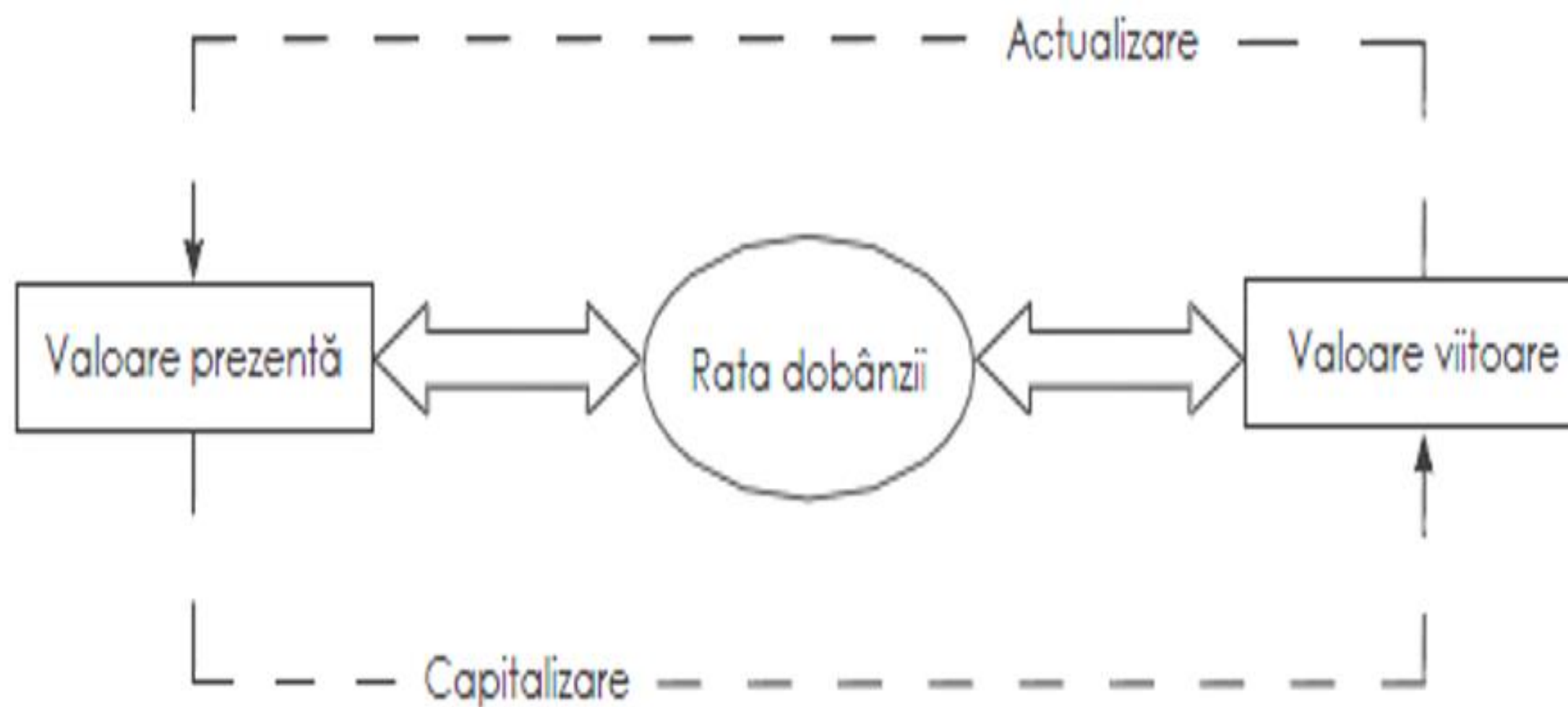

Figura 2. „Mutarea” banilor în timp

1. Valoarea viitoare a unei sume unice investite la o dobândă compusă (cu capitalizare)

- ▶ **Valoarea viitoare** reprezintă valoarea pe care o va avea la o dată ulterioară o investiție purtătoare de dobândă compusă.
- ▶ Persoanele juridice doresc deseori să afle care este valoarea viitoare a unei investiții făcute în prezent.
- ▶ Pentru aceasta există tabele care simplifică problemele legate de dobânda compusă și le facilitează rezolvarea

Perioada de recuperare (Payback Period, PP),

- ▶ este un indicator static de evaluare a eficienței economice, precum și un indicator de risc.
- ▶ Termenul de recuperare a investiției exprimă numărul de ani necesari, pentru recuperarea capitalului investit inițial, sau altfel spus, o investiție va fi cu atât mai atractivă pentru un investitor, cu cât veniturile care se vor obține vor permite recuperarea mai rapidă a capitalului investit.
- ▶ se calculează prin raportarea investiției totale (I) la avantajul (efectul economic mediu anual), din care se reconstituie capitalul investit (E) conform formulei:

$$PP = I/E$$

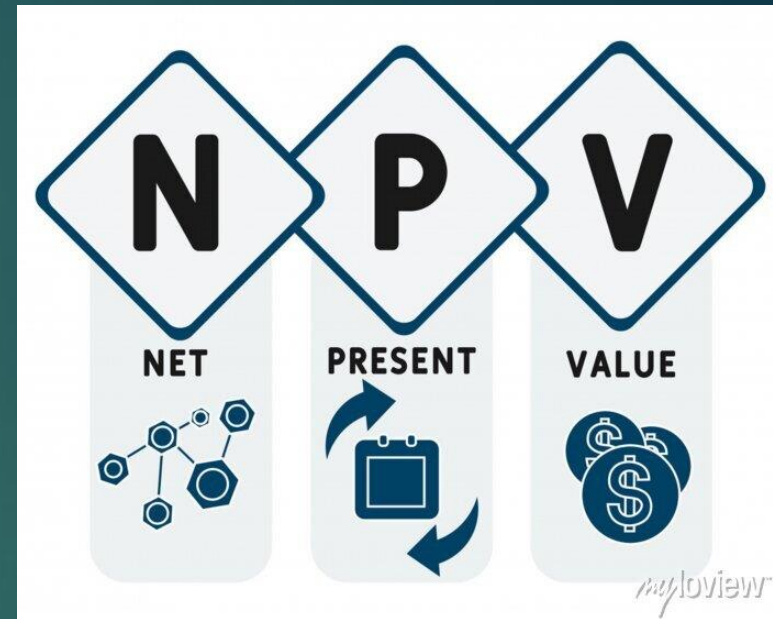
Valoarea actualizată netă (Net Present Value, NPV)

- ▶ diferența dintre valoarea actuală a fluxurilor nete așteptate și cea a capitalului investit.
- ▶ Valoarea actualizată netă poate fi pozitivă, negativă sau nulă.
- ▶ Considerând investiția inițială I_0 , durata de viață a obiectivului n , fluxul net de trezorerie (cash-flow) anual din exploatare $CF_1, CF_2, \dots, CF_n$ și rata de actualizare r , egală cu costul capitalului, Valoarea Actualizată Netă (NPV) va putea fi exprimată prin relația:

$$NPV = - \sum_{h=0}^{n-1} \frac{I_h}{(1+r)^h} + \sum_{h=1}^n \frac{CF_h}{(1+r)^h}$$

sau

$$NPV = \sum_{h=1}^n \frac{CF_h}{(1+r)^h} - I_0$$

Rata internă de rentabilitate (Internal Rate of Return, IRR)

- ▶ reflectă pragul eficienței proiectului de investiții, gradul minim de fructificare posibil, dat de egalitatea dintre veniturile și costurile actualizate în raport cu un anumit moment de referință.
- ▶ Într-o altă formulare, rata internă de eficiență economică este acea rată de actualizare, la care raportul dintre venituri și costuri actualizate este egal cu 1, iar Valoarea actualizată netă este egală cu zero.

Rata internă de rentabilitate (Internal Rate of Return, IRR)

- ▶ este acea rată de actualizare (r) pentru care valoarea actuală netă (NPV) a unui proiect este egală cu valoarea capitalului investit (I), respectiv valoarea investiției, conform relației:

$$IRR = \sum_{h=1}^n \frac{CF_h}{(1+r)^h} - I = 0$$

sau,

$$IRR = r, \text{ la care : } \sum_{h=1}^n \frac{CF_h}{(1+r)^h} - I = 0$$

Riscul investițional

- ▶ constituie o parte componentă a riscului financiar și se caracterizează prin multitudinea de pierderi financiare, care le provoacă activității întreprinderii.
- ▶ Riscul investițional este definit prin ansamblul situațiilor în care fluxurile de numerar atașate proiectelor nu pot fi cunoscute cu certitudine.

Definirea riscului investițional

- **Riscul proiectelor investiționale** se caracterizează prin posibilitatea ca rezultatul real al investiției să difere de rezultatul așteptat.
- **Criteriile de evaluare a riscului :** VAN, RIR, Flux pozitiv = încasări – plăți
- Deciziile de investire au o influență directă asupra nivelului riscului unei firme.

Metode de măsurare a riscului

- Pentru calcularea riscurilor investiționale trebuie calculate fluxurile financiare și probabilitatea lor.
- Măsura tradițională a riscului este legată de variabilitatea rezultatului și e definită prin distribuția de probabilitate.
- Riscul este mai mare când variația este mai mare.

Există 2 metode pentru încorporarea riscurilor proiectelor în procesul investițional:

I. Metoda echivalentului cert

- prin această metodă fluxurile de numerar estimate pentru fiecare an se corectează pentru a reflecta riscul proiectului.
- Toate fluxurile de numerar care nu se cunosc cu certitudine sunt reduse.
- Cu cât fluxurile sunt mai riscante, cu atât sunt mai mici valorile echivalentului cert.
- $VAN = -C + \sum FP / (1+i)^t$
- FP ale proiectului pesimist, i- fără risc

Există 2 metode pentru încorporarea riscurilor
proiectelor în procesul investițional:

II. Metoda ratei de actualizare ajustate la risc

- prin care riscul diferit al proiectelor este abordat prin schimbarea ratei de actualizare

Pentru a determina mărimea riscului investițional, pot fi utilizate diverse metode și calculați anumiți indicatori, după cum urmează:

- ▶ Valoarea medie așteptată
 - ▶ Dispersia
 - ▶ Devierea standard
- ▶ Coeficientul de variație (CV)

Valoarea medie așteptată

- ▶ (rentabilitatea medie sperată sau venitul mediu așteptat) poate fi calculată prin două metode:
- ▶ a) **Metoda distribuției probabilistice**, care constă în estimarea rentabilității proiectelor investiționale pe baza unor serii probabile ale ratei rentabilității.
- ▶ b) Metoda șirurilor cronologice, care constă în estimarea rentabilității proiectelor investiționale pe baza rentabilității medii.

Dispersia

- Dispersia (D), este un indicator ce măsoară nivelul riscului aferent unei investiții și se poate calcula cu ajutorul următoarei formule:

$$D = \sum p_i * (x_i - \bar{x}_i)^2$$

Devierea standard

- ▶ (abaterea medie pătratică, abaterea standard) se calculează mai frecvent prin metoda distribuției probablistice, după cum urmează:

$$\sigma = \sqrt{D} = \sqrt{\sum_{i=1}^n p_i * (x_i - \bar{x})^2}$$

Coeficientul de variație (CV)

- ▶ este rațional să fie calculat atunci, când speranțele matematice ale probabilităților distribuite pentru proiecte alternative nu sunt egale.
- ▶ Riscul astfel evaluat se numește risc subiectiv, deoarece este bazat pe aprecieri și judecări subiective, sau pe date de prognoză. Riscul estimat cu ajutorul datelor faprice, efective, istorice, poartă denumirea de risc obiectiv.
- ▶ Un astfel de risc se calculează pe baza datelor furnizate de seriile cronologice, care oferă informații din mai mulți ani precedenți. Se calculează acest indicator prin raportarea deviației standard la valoarea probabilă:

$$CV = \sigma / \bar{x}_i$$

4. Analiza performanței financiare a companiei

În funcție de criteriile stabilite în Legea contabilității și necesitățile informaționale ale utilizatorilor entitatea poate întocmi:

- ▶ 1) situații financiare complete;
- 2) situații financiare simplificate
- ▶ 3) **situații financiare prescurtate.**

Situațiile financiare complete cuprind:

- ▶ 1) bilanțul;
- ▶ 2) situația de profit și pierdere;
- ▶ 3) situația modificărilor capitalului propriu;
- ▶ 4) situația fluxurilor de numerar;
- ▶ 5) notele la situațiile financiare

Situațiile financiare simplificate cuprind:

- ▶ 1) bilanțul;
- ▶ 2) situația de profit și pierdere;
- ▶ 3) nota explicativă.

Situațiile financiare prescurtate cuprind:

- ▶ 1) bilanțul prescurtat;
- ▶ 2) situația de profit și pierdere prescurtate;
- ▶ 3) nota explicativă.

Bilanțul

- ▶ este definit ca un tablou al situației patrimoniului la o anumită dată.
- ▶ Situația patrimonială a întreprinderii reprezintă în unități monetare mărimea valorică a bunurilor economice în corelație cu sursele de finanțare a acestora, precum și cu rezultatul obținut.
- ▶ În procesul de previzionare a situației financiare și de întocmire a bilanțului sunt utilizate toate datele și informația generată de bugetele operaționale

◆ BILANTUL CONTABIL

BILANȚUL PRESCURTAT

la _____

Nr. crt.	Activ	Cod. rd.	Sold la	
			începutul perioadei de gestiune	sfârșitul perioadei de gestiune
1	2	3	4	5
A.	ACTIVE IMOBILIZATE			
	I. Imobilizări necorporale	010		
	II. Imobilizări corporale	020		
	III. Investiții financiare pe termen lung	030		
	IV. Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate	040		
	TOTAL ACTIVE IMOBILIZATE (rd.010 + rd.020 + rd.030 + rd.040)	050	0	0
B.	ACTIVE CIRCULANTE			
	I. Stocuri	060		
	II. Creanțe curente și alte active circulante	070		
	III. Investiții financiare curente	080		
	IV. Numerar și documente bănești	090		
	TOTAL ACTIVE CIRCULANTE (rd.060 + rd.070 + rd.080 + rd.090)	100	0	0
	TOTAL ACTIVE (rd.050 + rd.100)	110	0	0

Nr. crt.	Pasiv	Cod. rd.	Sold la	
			începutul perioadei de gestiune	sfârșitul perioadei de gestiune
1	2	3	4	5
C.	CAPITAL PROPRIU			
	I. Capital social și neînregistrat	120		
	II. Prime de capital	130		
	III. Rezerve	140		
	IV. Profit (pierdere)	150		
	V. Rezerve din reevaluare	160		
	VI. Alte elemente de capital propriu	170		
	TOTAL CAPITAL PROPRIU (rd.120 + rd.130 + rd.140 + rd.150 + rd.160 + rd.170)	180	0	0
D.	DATORII PE TERMEN LUNG	190		
E.	DATORII CURENTE	200		
	TOTAL DATORII (rd.190 + rd.200)	210	0	0
F.	PROVIZIOANE	220		
	TOTAL PASIVE (rd.180 + rd.210 + rd.220)	230	0	0

Situația de profit și pierdere

caracterizează performanța financiară a entității pentru perioada de gestiune și conține informații privind:

- ▶ veniturile,
- ▶ cheltuielile,
- ▶ rezultatul financiar.

Situația fluxurilor de numerar

- ▶ caracterizează soldurile și fluxurile de numerar pentru perioada de gestiune

Situația fluxurilor de numerar se întocmește în baza contabilității de casă, conform căreia:

- ▶ 1) intrările de numerar sînt reflectate la sumele efectiv încasate în casierie și conturi curente;
- ▶ 2) ieșirile bănești - la sumele efectiv achitate din casierie și conturi curente;
- ▶ 3) documentele bănești - la valoarea documentelor bănești efectiv intrate și ieșite.

Analiza datelor financiare a întreprinderii

- ▶ constituie un instrument managerial, care ajută conducerea întreprinderii la cunoașterea fenomenelor, legăturilor directe dintre fenomene, la înțelegerea trecutului și prezentului în vederea fundamentării obiectivelor strategice de menținere și de dezvoltare a întreprinderii într-un mediu concurențial.

Obiectiv

- evidențierea modalităților de realizare a echilibrului financiar, a etapelor valorificării capitalului financiar și treptelor de acumulare bănească de formare a rezultatului financiar final.

Funcțiile analizei sunt:

- ▶ 1. De informare (poziția întreprinderii pe piață, desfășurarea activității acesteia privitor la normele și standardele existente, nivelul concurențial pe diverse piețe;
- ▶ 2. De evaluare a potențialului tehnico-economic;
- ▶ 3. De realizare a relațiilor economice cu mediul extern;
- ▶ 4. De realizare a gestiunii eficiente a patrimoniului.

Metodele de analiză

- ▶ reprezintă un instrument real al conducerii întreprinderii care permit managerilor să pătrundă în esența fenomenelor cercetate, să formuleze cele mai juste concluzii care rezultă din această cercetare și care să fie valorificate pentru elaborarea alternativelor strategice de dezvoltare.

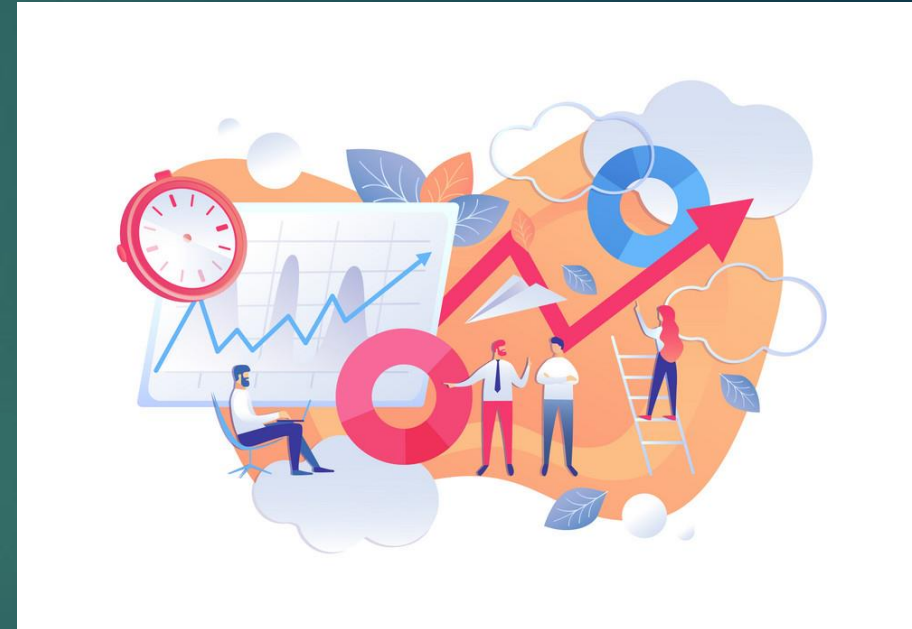
În funcție de scopurile urmărite în cadrul AEF poate fi făcută o grupare a metodelor folosite în funcție de laturile cunoașterii

- ▶ **metode ale analizei calitative**-a căror utilizare asigură cunoașterea esenței fenomenelor și rezultatelor studiate, stabilirea elementelor și relațiilor structurale, a factorilor și cauzelor care le-au generat.
- ▶ **metode ale analizei cantitative**-permit măsurarea influențelor pe care le exercită asupra fenomenului economic, diferitele elemente componente sau diverși factori.

Metode ale analizei calitative

- **Metoda comparației** - rezultatele financiare ale activității întreprinderii trebuie să fie apreciate atât ca o mărime în sine cât și în raport cu anumite criterii, cu o bază de comparație. Drept bază de comparație pot servi rezultatele, obținute de concurenți, rezultatele medii pe ramură, rezultatele perioadei precedente, anumite norme;

Metode ale analizei calitative

- ▶ **Metoda diviziunii și descompunerii rezultatelor** – presupune divizarea și descompunerea rezultatelor în elemente componente cu scopul localizării rezultatelor favorabile sau nefavorabile și evidențierii posibilităților de îmbunătățire a lor.

Metode ale analizei cantitative

- **Metoda substituirii în lanț**, se aplică în cazul când, între factorii care influențează fenomenul analizat, există o legătură matematică de produs sau raport. Această metodă asigură determinarea mărimii influenței fiecărui factor asupra rezultatului, evidențierea factorilor cu acțiune mai importantă și aprecierea nivelului de utilizare a resurselor întreprinderii

Metode ale analizei cantitative

- ▶ **Metoda balanțieră**, este aplicată doar în cazul când, între elementele fenomenului economicofinanciar supus investigării, există relații de natura sumei și diferenței. Analiza permite evidențierea cauzelor care au determinat modificarea unui rezultat prin compararea valorilor efective ale elementelor balanței cu valorile prevăzute sau cele ale perioadei precedente;

Metode ale analizei cantitative

- **Metoda indicatorilor.** Pe baza indicatorilor se reliefează caracteristici ale însușirilor care țin de esența fenomenului cercetat, precum: nivelul și structura fenomenului, dinamici ale fenomenului cercetat, relațiile de interdependență dintre acest fenomen și alte fenomene, dintre acest fenomen și structurile sale interne.

Utilizatorii indicatorilor financiari

Manageri	Acționari	Creditori
Volumul vânzărilor Profit brut Profit perioadei până la impozit. Profit net Ratele rentabilității activelor Viteza de rotație a activelor Fondul de rulment Durata de achitare a plăților Gradul de uzură a mijl. fixe	Rentabilitatea financiară Profit pe acțiune Randament pe acțiune Rata de distribuire a dividendelor Coef. de capitalizare bursieră, ș.a.	Coeficienții lichidității Fluxul net a mijloacelor bănești Gradul de îndatorare Rata autonomiei financiare la termen și globală Solvabilitatea Valoarea de lichidare, etc.

Sursele de date ale AEF

- ▶ La nivelul agentului economic sistemul de informații necesar analizei se formează din 2 categorii de surse:
- ▶ 1. **sursele interne** reflectă funcționarea propriu-zisă a întreprinderii, starea acesteia în anumite momente și aceste informații sunt asigurate de sistemul de evidență (contabilitatea financiară).
- ▶ 2. **sursele externe** sunt necesare pentru orientarea și adaptarea activității la schimbările ce pot avea loc în mediu economic și financiar în care activează întreprinderea, ajutând-o la valorificarea noilor obiective strategice și de dezvoltare.

Sursele interne

- ▶ - **bilanțul** – este definit ca un tablou al situației patrimoniului care reprezintă, în unități monetare mărimea valorică în corelație cu sursele de finanțare a acestora, precum și cu rezultatul obținut;
- ▶ - **situația de profit și pierderi** – se consideră ca una dintre cele mai importante și esențiale părți a rapoartelor financiare care prezintă un interes primordial atât pentru conducerea întreprinderii cât și pentru alți utilizatori de informații;

Sursele interne

- ▶ **situația privind fluxul capitalului propriu** - caracterizează acea parte a activelor care constituie proprietatea întreprinderii. Aceasta reprezintă o garanție pentru creditorii privind achitarea datoriilor în cazul lichidării întreprinderii;
- ▶ - **situația privind fluxul mijloacelor bănești** - se reflectă fluxurile mijloacelor bănești și creșterea acestora din diferite tipuri de activități (operațională, de investiții, financiară) precum și în legătură cu decontările aferente dobânzilor, dividendelor și impozitelor.

Sursele externe

- ▶ - informația privind mediul de activitate - are rolul de a poziționa întreprinderea într-o ramură de activitate în cadrul economiei naționale;
- ▶ - informații privind performanțele hârtiilor de valoare emise de întreprindere
 - aceste informații constau din datele privind rentabilitatea acțiunilor întreprinderii, evoluția prețului de piață al acțiunilor și estimările companiei specializate (rating) privind riscul întreprinderii;
- ▶ - informația privind produsele întreprinderii - constau din date ce poziționează întreprinderea pe piața de desfacere. Aceste date se referă la nivelul prețurilor, segmentul de piață, calitatea producției și nivelul concurențial

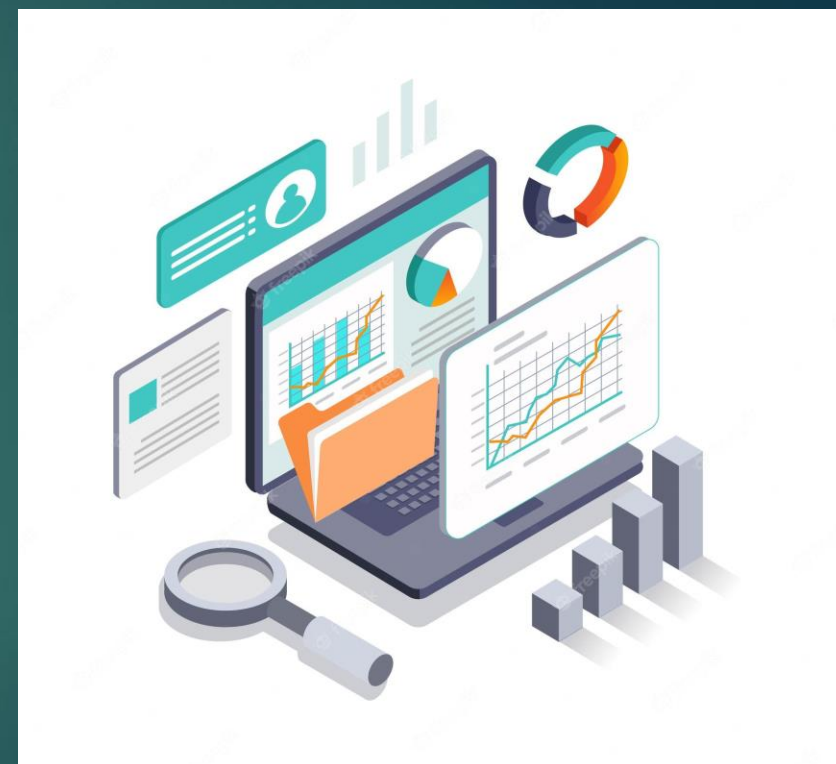
Sistemul de indicatori

- ▶ I. Indicatori ai rezultatelor activității economico-financiare
- ▶ II. Indicatorii rentabilității
- ▶ III. Indicatorii lichidității
- ▶ IV. Indicatorii gestionării datoriilor și a stabilității financiare

Indicatorii financiari

- ▶ reprezintă un instrument de analiză financiară.
- ▶ Deficiența majoră în utilizarea indicatorilor financiari o constituie faza de interpretare a lor, care necesită cunoștințe profunde în materie de finanțe, contabilitate, economie și statistică.
- ▶ Creditorii și investitorii, precum și managerii utilizează indicatorii pentru a evalua rezultatele trecute, pentru a estima potențialul viitor și riscurile asociate.

Sistemul de indicatori economico-financiari

Indicatori	Componente	Utilizare sau semnificație
Indicatori de lichiditate		
Fondul de rulment net	Active circulante – Datorii TS	Arată partea de active circulante care depășesc datoriile curente și reprezintă capacitatea activelor circulante nete de a se transforma în numerar pentru a menține echilibrul financiar și a face față obligațiilor scadente ale întreprinderii. Suplimentar se analizează cronologia încasărilor creanțelor comerciale planificate și a obligațiilor comerciale spre plată.
Lichiditatea generală	$\frac{\text{Active circulante}}{\text{Datorii pe termen scurt}}$	Indicator al capacității de rambursare a datoriilor pe termen scurt. Suplimentar se analizează cronologia încasărilor creanțelor comerciale planificate și a obligațiilor comerciale spre plată.
Lichiditatea imediată	$\frac{\text{Mijloace bănești}}{\text{Datorii pe termen scurt}}$	Indicator al lichidității pe termen scurt
Viteza de rotație a creanțelor	$\frac{\text{Vânzări nete}}{\text{Soldul mediu al creanțelor}}$	Indicator al mărimii relative a soldului creanțelor și al eficienței politicilor de credit
Durata de recuperare a creanțelor	$\frac{\text{Zile an}}{\text{Viteza de rotație a creanțelor}}$	Indicator al duratei medii în care se încasează creanțele
Viteza de rotație a stocurilor	$\frac{\text{Costul bunurilor vândute}}{\text{Soldul mediu al stocurilor}}$	Indicator al mărimii relative a stocurilor

Indicatori de profitabilitate

Marja profitului brut	$\frac{\text{Profit brut}}{\text{Vânzări nete}}$	Se utilizează pentru determinarea procentului cu care contribuie fiecare leu din vânzări la obținerea venitului net.
Viteza de rotație a activelor	$\frac{\text{Vânzări nete}}{\text{Soldul mediu al activelor totale}}$	Indicator al gradului de utilizare eficientă a resurselor economice în vederea realizării vânzărilor
Rentabilitatea economică	$\frac{\text{Profit net}}{\text{Soldul mediu al activelor totale}}$	Indicator al gradului de profitabilitate al fiecărui leu investit în resursele economice utilizate
Rentabilitatea capitalului propriu	$\frac{\text{Profit net}}{\text{Soldul mediu al capitalurilor proprii}}$	Indicator al gradului de profitabilitate al investițiilor proprietarilor

Indicatori de solvabilitate pe termen lung

Gradul de îndatorare	$\frac{\text{Datoriile totale}}{\text{Capital propriu}}$	Indicator al raportului dintre finanțarea prin îndatorare și finanțarea din capital propriu
Gradul de acoperire a dobânzii	$\frac{\text{Profit net până la impozitare} + \text{cheltuieli privind dobânzile}}{\text{Cheltuieli privind dobânzile}}$	Indicator al gradului de protejare a creditorilor împotriva riscului de neplată a dobânzilor

Între acești indicatori există legături de interdependență, prezentate mai jos într-un tabel, pentru a fi ușor de monitorizat:

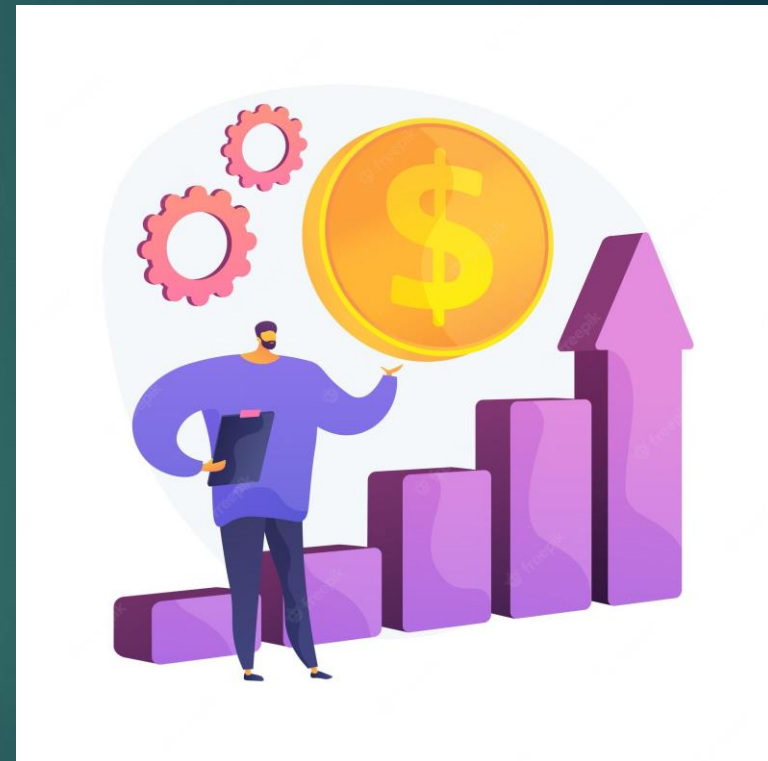
$$\frac{\text{Profit net}}{\text{Capital propriu}} = \frac{\text{Profit net}}{\text{Vânzări nete}} \times \frac{\text{Vânzări nete}}{\text{Active totale}} \times \frac{\text{Active totale}}{\text{Capital propriu}}$$

$$\frac{\text{Profit net}}{\text{Capital propriu}} = \text{Rentabilitate comercială} \times \text{Rotația activelor} \times \text{Pârghia financiară}$$

$$19,5\% = 6,5\% \times 1,50 \times 2,01$$

Indicatori de profitabilitate

- ▶ 1. **venituri din vânzări**;
- ▶ 2. **profitul brut** - mărimea lui trebuie să rămână stabilă sau să crească în dinamică.
Micșorarea nivelului acestui raport semnifică creșterea costului vânzărilor. Rata profitului brut depinde de influența următorilor factori: structura producției vândute, costurilor produselor vândute și prețul de vânzare;

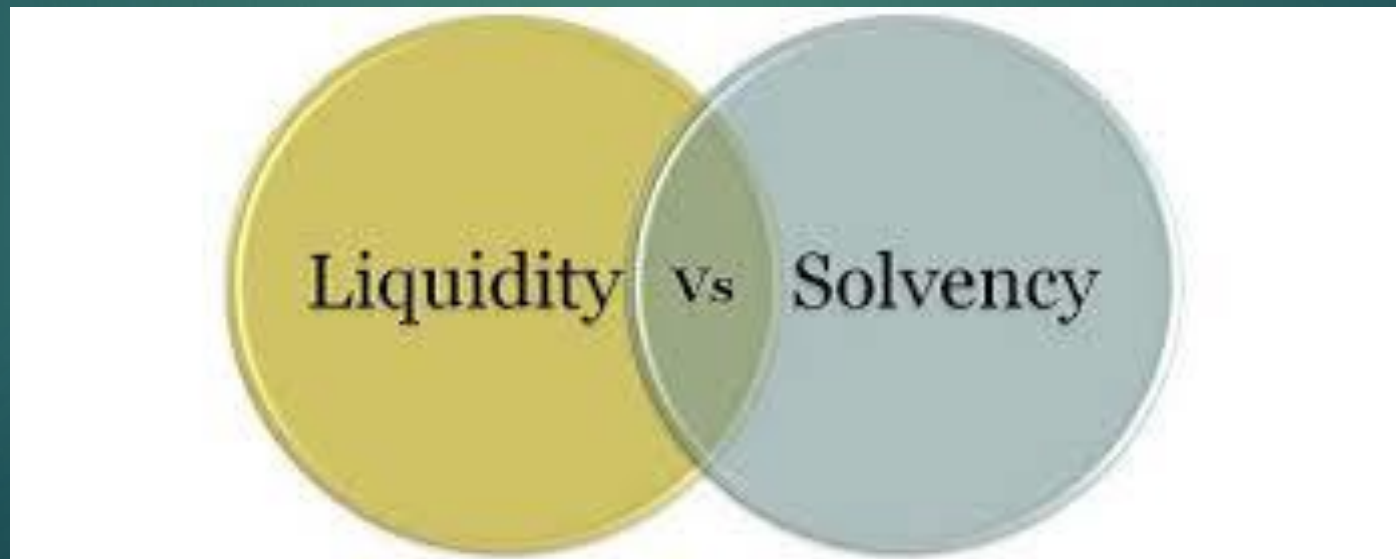
Indicatori de profitabilitate

- ▶ **3. rezultatul activității operaționale** - acest indicator arată capacitatea întreprinderii de a obține profit din activitatea de bază la un leu venit din vânzări.
- ▶ **4. profitul perioadei de gestiune până la impozitare;**
- ▶ **5. profitul net** - acest indicator caracterizează capacitatea întreprinderii de a produce profit net din vânzări și reflectă profitul net obținut pe întreprindere la un leu venituri din vânzări

SOLVABILITATEA

- ▶ reprezinta capacitatea intreprinderii de a face fata datoriilor pe o perioada mai lunga de timp. Aici, intervine comparatia dintre elementele de activ si pasiv, respectiv disponibilitatile si obligatiile.

SOLVABILITATEA- reprezintă capacitatea întreprinderii de a face față datoriilor pe o perioadă mai lungă de timp.

▶ **Solvabilitatea generala**=Active circulante

▶ **Rata solvabilitatii**=Capitalul propriu/Total Capital

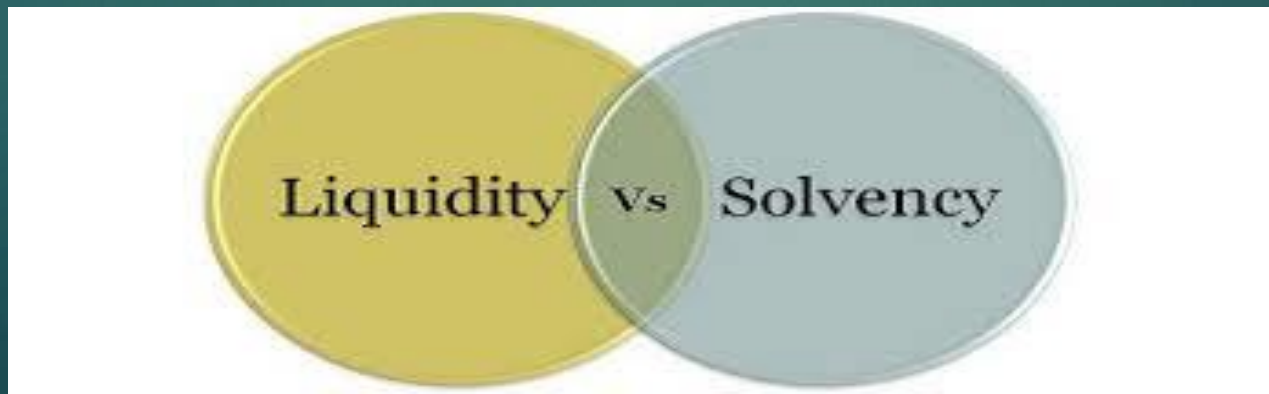
▶ **Solvabilitatea globala**=Active circulante + Active fixe/Datorii Totale

▶ **Rata solvabilitatii ***
 $100\% \geq 50\%$

▶ Se apreciaza ca valoare minima admisa ce poate varia intre 1,2 – 1,8.

lichiditatea

- ▶ Lichiditatea este definită de două caracteristici principale:
 - ▶ - specificul elementelor de activ, acestea având o capacitate mai mare sau mai mică de a se transforma în lichidități (bani)
 - ▶ - de destinația lichidităților, din acest punct de vedere lichiditatea fiind definită ca și capacitatea întreprinderii de a acoperi din activele sale cele mai lichide obligațiile pe termen scurt.

Indicatorii lichidității:

- ▶ 1. rata lichidității imediate (absolută, lichiditatea de gradul I);
- ▶ 2. rata lichidității intermediare;
- ▶ 3. rata lichidității curente, Indicatorul dat se încadrează în limitele 1 – 2,5. În calculul lichidității curente sunt cointeresați investitorii întreprinderii.;

RATA LICHIDITĂȚII CURENTE					
Explicații	N	N+1	N+2	N+3	N+4
Active circulante					
Obligații (datorii pe termen scurt)					
Lichiditate curentă (RLC)					

Formula: $RLG = \text{Active curente} / \text{pasive curente}$

RATA LICHIDITĂȚII IMEDIATE					
Explicații	N	N+1	N+2	N+3	N+4
Active circulante					
Stocuri					
Creanțe îndoielnice					
Obligații (datorii pe termen scurt)					
Lichiditatea imediată (RLI)					

Formula: $RLI = (\text{Active circulante} - \text{Stocuri} - \text{Creanțe îndoielnice}) / \text{Pasive curente}$

Calculul coeficientilor lichiditatii

Nr.	Indicatorii			Marimea optima
	Lichiditatea imediata			$\leq 0,2$
	Lichiditatea intermediara			0,7
	Lichiditatea curenta			

Vă mulțumim pentru atenție!